

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

FILMOVÁ A TELEVIZNÍ FAKULTA

Filmové, televizní a fotografické umění a nová média

Produkce

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**KONKURENCESCHOPNOST MODELU FILMOVÝCH
POBÍDEK V ČR VE SROVNÁNÍ S OSTATNÍMI ZEMĚMI
EU**

Bára Kamarytová

Vedoucí práce: MgA. Peter Badač, ArtD.

Oponent práce:

Datum obhajoby:

Přidělovaný akademický titul: MgA.

Praha, 2020

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

FILM AND TV SCHOOL

Film, Television and Photographic Arts and New Media

Production

MASTER THESIS

**COMPETITIVENESS OF THE MODEL OF FILM
INCENTIVES IN THE CZECH REPUBLIC IN
COMPARISON TO OTHER EU COUNTRIES**

Bára Kamarytová

Head of Thesis: MgA. Peter Badač, ArtD.

Opponent of Thesis:

Date of Exam:

Academic Degree: MgA.

Prague, 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem magisterskou práci na téma

**KONKURENCESCHOPNOST MODELU FILMOVÝCH POBÍDEK V ČR
VE SROVNÁNÍ S OSTATNÍMI ZEMĚMI EU**

vypracovala samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne 14. 6. 2020

podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Abstrakt

Předmětem diplomové práce je analýza konkurenceschopnosti a nastavení českého pobídkového systému z perspektivy jednak vybraných českých filmových profesionálů (vč. producentů), tak z perspektivy Státního fondu kinematografie, který systém v ČR zaštiťuje. Práce představuje odlišné modely nastavení pobídkového nástroje, vymezuje jej od dotace a shrnuje historii a nastavení pobídkového systému v ČR. Dále popisuje vybrané pobídkové modely zemí EU, jež jsou v současné době považovány za ČR konkurenční (Maďarsko, Polsko, Německo, Lotyšsko, Velká Británie). V závěru je zhodnoceno směřování českého pobídkového systému a možná hranice jeho nastavení a čerpání. Práce reflektuje také současnou krizi covid-19 a její možný dopad na pobídkový systém v ČR.

Klíčová slova

konkurenceschopnost
filmové pobídky
audiovizuální zákon
cash rebates
tax incentives
tax shelter
tax credit
uznatelné náklady
kulturní test
Státní fond kinematografie
Evropská unie

Abstract

The master thesis analyses the setting and competitiveness of the Czech incentive system, from the perspectives of selected Czech film professionals (including producers), and the Czech Film Fund, the institution responsible for the system. The thesis presents different systems of film incentives, distinguishing these from state support in the form of subsidies. It further summarizes the history and development of the incentive system in the Czech Republic. It also presents selected incentives of EU countries currently considered to be competitors of the Czech Republic (Hungary, Poland, Germany, Latvia, Great Britain). In conclusion, the thesis assesses the current trends of the Czech incentive system and clarifies its limits. Finally, the thesis reflects on the current covid-19 crisis and its possible impact on the incentive system in the Czech Republic.

Key words

competitiveness
film incentives
audiovisual law
Czech Republic
cash rebates
tax incentives
tax shelter
tax credit
eligible costs
cultural test
The Czech Film Fund
European Union

Poděkování

Ráda bych poděkovala mému vedoucímu, Peteru Badačovi za jeho cenné poznámky a připomínky. Heleně Bezděk Fraňkové za její čas ve vypjatém období způsobeném nejen covid-19 a mým respondentům. Viktoru Taušovi, Veronice Michlové, Anetě Novotné a Johaně Turner za kolegiální podporu. Karolíně Gattermayerové a Jindřišce Kaplanové za cenné poznámky. Sáře Foitové za její skvělé kulinářské zázemí. Mé rodině a Diarovi za podporu a motivaci. FAMU za uplynulých 8 let studia a za vše, co mi to doposud do života přineslo.

Obsah

Úvod.....	1
Metodika.....	3
1. Vymezení pojmu filmová pobídka, druhy filmových pobídek.....	4
1.1 Vymezení pojmu filmová pobídka.....	4
1.2 Rozdíl mezi pobídkou a dotací.....	5
1.3 Druhy filmových pobídek.....	6
2. Faktory ovlivňující nastavení pobídkových systémů.....	11
2.1 Zdroje – možnosti, které ovlivňují poptávku producentů po výrobě AVD v dané zemi.....	11
2.2 Politická situace – přístup lokálních vlád a dovednost	
2.3 reprezentantů filmových institucí.....	12
2.4 Ekonomické faktory – možnosti státního rozpočtu.....	13
2.5 Konkurenční tlak ostatních zemí.....	13
3. Pobídky v ČR.....	14
3.1 Historie.....	14
3.1.1 Vývoj do prosince 2009.....	14
3.1.2 Zlomový rok 2010 a Program podpory filmového průmyslu.....	15
3.1.3 2013 - pobídky pod SFKMG.....	18
3.2 Současný model pobídek v ČR.....	21
3.2.1 Popis současného modelu.....	21
3.2.2 Uznatelné náklady.....	24
3.2.3 Kritika současného systému, návrhy změn ze strany SFKMG.....	25
4. Pobídkové modely v zemích konkurenčních ČR.....	28
4.1 Maďarsko.....	29
4.2 Polsko.....	31
4.3 Německo.....	32
4.4 Velká Británie.....	33
4.5 Lotyšsko.....	34
4.6 Slovensko.....	35
5. Analýza českého pobídkového systému.....	37
5.1 Respondenti a seznam výzkumných otázek.....	37
5.1.1 Respondenti	37

5.1.2 Seznam výzkumných otázek.....	38
5.2 Výstupy z výzkumných otázek.....	38
5.2.1 Finanční prostředky alokované na pobídky.....	39
5.2.2 Procentuální sazba pobídek.....	40
5.2.3 Pobídka kompenzující náklady kombinovaná se systémem daňové pobídky (tax shelter).....	41
5.2.4 Kulturní test.....	41
5.2.5 Změny systému, které mohou pomoci lokálním producentům.....	42
5.2.6 Pobídky na regionální úrovni.....	45
5.2.7 Prezentace pobídek vládě.....	46
5.2.8 Spolehlivost a předvídatelnost současného systému.....	47
5.2.9 Dopad krize covid-19.....	48
6. Návrhy změn modelu filmových pobídek v ČR.....	50
6.1 Shrnutí výstupů z výzkumných otázek – pohled producentů.....	50
6.2 Zpětná vazba od SFKMG.....	50
6.3 Model navrhovaný SFKMG a dopad krize covid-19.....	58
7. Hranice pobídkového systému.....	62
Závěr.....	64
Seznam odborné literatury a dalších pramenů.....	66
Přílohy.....	74

Seznam příloh

Příloha č.1 – Seznam respondentů

Příloha č.2 – Seznam výzkumných otázek

Obrázek č. 1 – Mapa pobídkové Evropy

Obrázek č. 3 – Filmové pobídky v ČR. Příliv zahraničních investic 2016 – 2019

Obrázek č. 6 – Filmové pobídky v ČR. Natáčení v regionech 2016 – 2019

Graf č.1: Dotace ze státního rozpočtu účelově určená na filmové pobídky (mil. Kč)

Úvod

Filmové pobídky jsou zavedeny prakticky ve všech zemích Evropské unie. Jsou nástrojem, který láká zahraniční producenty na území dané země s cílem prostřednictvím nich částečně financovat výrobu jejich audiovizuální tvorby. V důsledku toho mají pobídky zásadní ekonomický význam – napomáhají posílit ekonomiku dané země nebo regionu prostřednictvím pracovních příležitostí a nových zakázek.

Svou diplomovou práci jsem se rozhodla věnovat tomuto tématu, jelikož výše procentuální sazby vratky z uznatelných nákladů v České republice je jednou z nejnižších v celém teritoriu EU. Nabízí se otázka, jakým způsobem pobídkový model upravit ze strany Státního fondu kinematografie (dále jen SFKMG) tak, aby byl dlouhodobě konkurenčně-schopný ostatním zemím, nadále fungoval jako „lákadlo“ zahraničních producentů pro realizaci jejich tvorby v ČR, sloužil jako finanční nástroj efektivně také českým filmovým producentům a byl v delším časovém horizontu předvídatelný a spolehlivý.

SFKMG se na možnou změnu pobídky připravuje již delší dobu. Je zřejmé, že současné nastavení systému není dlouhodobě udržitelné. Cílem této práce je zmapovat možnosti nastavení pobídkového systému (včetně představení modelů zemí konkurenčních ČR) s důrazem na reflexi pobídkového systému v ČR. Výstupem mé práce by měl být návrh konkrétních změn pro český pobídkový model ve spolupráci s vybranými filmovými profesionály, a následná diskuze se SFKMG o těchto změnách a jejich možné implementaci do praxe.

První, teoretická část práce, se zaměřuje na specifikaci různých modelů pobídkových systémů, faktory ovlivňující nastavení pobídky, vývoj pobídek v ČR až do aktuálně platného modelu, včetně shrnutí kritiky současného systému. Dále představuje vybrané pobídkové modely evropských zemí, které jsou ČR konkurencí.

Druhá část práce se věnuje hlubší analýze českého pobídkového systému, vychází primárně z rozhovorů s vybranými filmovými českými profesionály a producenty. Získané poznatky a data jsou shrnuty v kapitole 6. *Návrhy změn modelu filmových pobídek v ČR*. Mým cílem je dílčí návrhy získané z rozhovorů

poté předložit SFKMG a zjistit, zda a proč jsou/nejsou některé změny do českého modelu aplikovatelné a k jakému modelu aktuálně SFKMG směřuje.

Tato diplomová práce vzniká z velké části v nejasné době nouzového stavu ČR kvůli šíření nového typu koronaviru typu covid-19, kvůli kterému byly o půlnoci z 15. na 16. března 2020 uzavřeny hranice ČR, čímž se zastavil příchod zahraničních produkcí do ČR a z důvodu ochranných opatření došlo k přerušení výroby mnoha roztočených projektů (zahraničních i domácích produkcí).

„Některé země začínají na tuto krizi reagovat tím, že plánují zavádět speciální pobídky pro filmaře tak, aby jim filmový byznys zůstal doma a pomohl nastartovat vlastní ekonomiku,“ komentovala situaci Magdalena Králová z české Asociace producentů v audiovizí (dále jen APA).¹

Druhá část práce proto nemůže opomenout tento aktuální stav, který může zásadně ovlivnit nadcházející období. Je možné, že způsobí krátkodobé nastavení pobídkového systému ještě zcela odlišným směrem, než kam bylo jeho směřování před několika týdny zamýšleno. Krize se proto stala neodmyslitelnou součástí mé práce a rozhodla jsem se ji adaptivně začlenit do výzkumných otázek směrem k mým respondentům.

Poslední kapitolou, kterou jsem se rozhodla do práce zařadit, je úvaha nad limity pobídkového systému – tedy hranicí čerpání pobídek. Předpokládám, že rapidní navýšení pobídkových sazeb v některých zemích je spíše otázkou krátkodobou, marketingovým tahem pro přilákání zahraničních produkcí a jejich investic. Navýšení sazeb může nastat dle mého názoru během následujících měsíců v souvislosti s krizí covid-19 ve řadě zemí EU, včetně ČR, proto vnímám jako důležité toto téma v poslední části mé práce rozvést.

¹ Magdalena Králová. Interview. IN: *Filmový průmysl v Česku se může propadnout o pětasedmdesát procent* [online]. 20. 3. 2020 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/kultura/filmy-serialy/clanek/filmovy-prumysl-v-cesku-se-muze-propadnout-o-petasedmdesat-procent-40317394?fbclid=IwAR0URknPPtzDH-tXHsLW2qO0d9V2eooF3G0rIpNkOIAI1N-LbqYi4iRJizo>.

Metodika

V první části práce vycházím primárně z popisné neboli deskriptivní analýzy dostupných zdrojů, zejména zpráv a dokumentů SFKMG, dokumentů European Audiovisual Observatory (dále jen EAO) a příslušných institucí – především státních fondů – zaštiťujících pobídky v dané zemi. Většina zdrojů, z nichž čerpám, je dostupných online na stránkách zmíněných institucí, některá data mi instituce poskytly na vyžádání pro účely mého výzkumu.

Druhá část práce se zaměřuje na proměnu českého pobídkového systému – sumarizaci konkrétních možných změn. Opírá se primárně o data získaná od oslovených respondentů. Zde vycházím z kvalitativního výzkumu formou strukturovaných rozhovorů s vybranými experty a profesionály českého filmového průmyslu. V současné době budou rozhovory realizovány buď formou skype hovorů nebo telefonátů, v některých případech volím také cestu mailové komunikace. Deduktivním přístupem budou poté odvozeny opakující se prvky v odpovědích respondentů, ze kterých shrnu návrhy změn.

Následně budou data využita k debatě s Helenou Bezděk Fraňkovou, ředitelkou SFKMG, o jejich možném začlenění do praxe a budou nastíněny konkrétní změny týkající se pobídek, které v současné chvíli SFKMG plánuje realizovat.

1. Vymezení pojmu filmová pobídka, druhy filmových pobídek

1.1 Vymezení pojmu filmová pobídka

Filmové pobídky jsou objemem finančních prostředků, které může producent nebo subjekt delegovaný producentem (např. servisní produkce) získat od příslušné instituce nebo subjektu v dané zemi po splnění procesu definovaného zákonem. V kontextu českého systému lze zjednodušeně pobídky označit za objem peněz ze státního rozpočtu utracených za to, že za ně producent nakoupí služby a zboží u českých daňových poplatníků.²

Hlavním cílem pobídkového systému je tak přimět zahraniční produkce a investory, aby výrobu svých audiovizuálních děl (alespoň zčásti) uskutečnili na území dané země a využili při tom tuzemské pracovní síly a služby. *„Pobídky jsou vymyšlené primárně pro zahraniční produkce, s cílem utratit v daném teritoriu peníze.“*³

*„Pobídky jsou ekonomickým nástrojem pro udržení konkurenceschopnosti filmového průmyslu.“*⁴ Záměrem jejich zavedení je ve většině zemí EU stimulace odvětví, které zaměstnává mnoho fyzických i právnických osob. Pobídky pozitivně ovlivňují ekonomiku regionů během výroby AVD a poté mohou přispět i k nárůstu turistického potenciálu. *„Země, které pobídky nenabízí, nemají dostatečnou filmovou infrastrukturu a poskytování filmových pobídek tak u nich nedává smysl.“*⁵

*„Pobídka je jedním z nástrojů, který vede k multiplikačním efektům v ekonomice.“*⁶ To jsou efekty, které zajišťují nepřímé výnosy ze souvisejících služeb a ekonomických činností.⁷ Tím, že producent utratí peníze v daném teritoriu, přispívá k objemu peněz kolujících v systému a dává je vydělat opět

² Petr Ostrouchov. Interview. Praha, 1. 6. 2020.

³ Jan Hanzlík. Interview. Praha, 6. 3. 2020.

⁴ Ministerstvo kultury České republiky. *Novela zákona o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie* [online]. S.13 [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/assets/stare_prilohy/zpravodajstvi/zpravy/Podrobne-informace-SFK-k-novele-zakona-o-audiovizualnich-dilech-a-podpore-kinematografie-.pdf.

⁵ *Tamtéž.*

⁶ Jan Hanzlík. Interview. Praha, 6. 3. 2020.

⁷ Tereza Raabová. *Multiplikační efekty kulturních odvětví v české ekonomice* [online]. Studie pro MK ČR. Brno: Masarykova univerzita, Institut umění. 2010. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1456/jaro2016/MPV_EKKU/um/Raabova_multiplikacni-efekty-2010.pdf.

jiným subjektům a ty opět subjektům dalším. Tento efekt je způsoben tím, že výstup jednoho odvětví způsobí současně vstup dalších odvětví a naopak.⁸

„Nejde tedy přímo o to, že by peníze šly zpět rovnou státu, vrací se do celkového ekonomického systému, dochází k jejich rotaci v daňovém systému. Je to komplexní koloběh, spirála multiplikačního efektu.“⁹

Pobídkové systémy v EU musejí být konzultovány v rámci Evropské komise, jejich právní řád se obvykle obnovuje v periodách 5 let tak, aby byl jejich model funkční a dlouhodobě udržitelný.¹⁰ Konkrétní podobu pobídky mají na starosti země samotné. *„Jestli si následně státní orgány zřídí fondy nebo instituce, které se budou konkrétně záležitostmi investičních pobídek zabývat a celý proces usnadňovat, už evropský právní řád nestanovuje.“¹¹*

U pobídek v zemích EU je povinné, aby projekty, které se o ně uchází, prošly tzv. kulturním testem. Tento test vyžaduje Evropská komise s tím, aby byla podpora směřována na projekty s kulturním potenciálem pro dané teritorium.¹² Problematice kulturního testu se budu více věnovat ve druhé části této práce.

Obrázek č. 1 – Mapa pobídkové Evropy.¹³

1.2 Rozdíl mezi pobídkou a dotací

Pro pochopení nastavení nástroje pobídky je důležité rozumět tomu, jak se pobídka liší od dotace. V kontextu ČR je pobídka ekonomickým nástrojem, jehož cílem je podpora investic a kreativního průmyslu. K jejímu získání vedou objektivní kritéria – tedy prokázání finančních prostředků utracených na daném území. *„Film se natočí i bez pobídky, ale jinde než v ČR,“* uvedla během své prezentace na KVIFF 2019 Helena Bezděk Fraňková.¹⁴ Naproti tomu dotace slouží k podpoře

⁸ *Tamtéž.*

⁹ Veronika Michlová. Interview. Praha, 6. 3. 2020.

¹⁰ Milla, J. T. Fontaine, G. Kanzler, M. *Public Financing For Film And Television Content. The State Of Soft Money In Europe.* [e-book]. Strasbourg, France: European Audiovisual Observatory, 2016.

¹¹ Tomáš Křivánek. *Komparace systému filmových pobídek ČR s vybranými evropskými státy: Irsko, Maďarsko.* Bakalářská práce. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta podnikohospodářská, Arts Management, 2018. S. 8.

¹² Jan Hanzlík. Interview. Praha, 6. 3. 2020.

¹³ Viz. Přílohy práce.

¹⁴ Helena Bezděk Fraňková. *Filmové pobídky 2019* [nepublikovaný příspěvek]. Prezentace SFKMG na KVIFF 2019. Karlovy Vary, 30. 6. 2019.

české kinematografie, hodnotí se na základě subjektivních kritérií (predikce potenciálu a kvality AVD Radou SFKMG a experty) a bez ní se AVD v českém kontextu obvykle nenatočí.¹⁵ Filmové pobídky jsou na rozdíl od dotací „...podporou nikoliv kinematografické tvorby, ale filmového průmyslu, který kinematografii vyrábí. Pobídka nemá povahu dotace, protože je podmíněna ekonomickou spotřebou v ČR.“¹⁶

1.3 Druhy filmových pobídek

Pobídkových modelů existuje několik – mohou být navázané na daňový systém (daňové bonusy, investiční stimuly, zpětný pronájem) nebo mohou souviset s náklady (kompenzace produkčních nákladů, slevy na práci, výhodné dohody např. o pronájmu zařízení).¹⁷ V Evropě se nejčastěji objevují tři pobídkové modely – tzv. incentives¹⁸:

1. **pobídky kompenzující náklady – cash rebates**
2. **pobídky daňových úlev – tax credit**
3. **pobídky daňových úlev – tax shelter**

V anglické terminologii a při mezinárodních jednáních producentů jsou běžně používány pojmy „cash rebates“ pro investiční pobídky kompenzující náklady; „tax incentives“ a „tax shelter / tax relief nebo waivers“ pro pobídky daňových úlev.

Rozdíl mezi pobídkami kompenzující náklady a daňovými pobídkami je v mnoha ohledech podstatnější pro zemi, která pobídku poskytuje, než pro producenta samotného. V obou případech jsou pro producenta klíčovými faktory jistota, předvídatelnost a mechanismus začlenění stimulu do splátkového kalendáře výroby filmu.¹⁹

¹⁵ Helena Bezděk Fraňková. *Filmové pobídky 2019* [nepublikovaný příspěvek]. Prezentace SFKMG na KVIFF 2019. Karlovy Vary, 30. 6. 2019.

¹⁶ Státní fond kinematografie. *Strategie a cíle filmových pobídek*. [cit. 2020-06-08].

¹⁷ Radomír Dočekal. *Investiční pobídky pro filmový průmysl. Proč podporovat filmový průmysl?* Cinepur [online]. 2006, roč. 47. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <http://cinepur.cz/article.php?article=1103>.

¹⁸ Tomáš Křivánek. *Komparace systému filmových pobídek ČR s vybranými evropskými státy: Irsko, Maďarsko*. Bakalářská práce. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta podnikohospodářská, Arts Management, 2018. S. 8.

¹⁹ Radomír Dočekal. *Investiční pobídky pro filmový průmysl. Proč podporovat filmový průmysl?* Cinepur [online]. 2006, roč. 47. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <http://cinepur.cz/article.php?article=1103>.

Investiční pobídky – pobídky kompenzující náklady

Pobídky kompenzující náklady neboli cash rebates jsou nejpoužívanějším současným modelem pobídek v Evropě. V roce 2019 byly aplikovány ve 23 ze 26 zemí EU využívajících finanční nástroj pobídek ve filmovém průmyslu²⁰. Cash rebates jsou obvykle vypláceny filmové produkci ze státního rozpočtu prostřednictvím filmového fondu. Mají určenou procentuální výši „vratky“ z uznatelných nákladů projektu – z utracených výdajů v dané zemi/teritoriu.

Výplata finančních prostředků získaných tímto typem pobídky probíhá ve většině zemí až po ukončení výroby projektu – náklady jsou připsány na účet produkční společnosti po uzavření auditu projektu buď bezprostředně po jeho odevzdání (je-li pobídka z podstaty podobná nastavení v ČR) nebo na konci roku (je-li dotací, a tudíž se musí řídit fiskálním rokem).²¹ V ČR a na Slovensku je např. možné pobídku čerpat částečně dříve, jakým způsobem, rozvedu dále. Finanční prostředky jsou producentovi vypláceny buď najednou nebo formou splátek. U obou způsobů však platí, že k vyplacení z praktických důvodů obvykle nedochází hned první měsíc po dokončení prací filmového štábu v zemi a celý proces vyplacení pobídky trvá obvykle několik měsíců.²² Cash rebates jsou jednoduše kontrolovatelné – nezahrnují velké množství zainteresovaných stran (oproti systémům daňových úlev).²³

„Ve všech těchto případech pochází platba přímo od státu na základě podání žádosti a jejího schválení. Tento druh systémů vyžaduje přímější státní správu, není však spojen s jednotlivci nebo se společnostmi, které se snaží snížit své daňové zatížení ve prospěch filmu.“²⁴

²⁰ Olsberg SPI. *Global Incentive Index 2019*. [cit. 2020-06-11].

²¹ Helena Bezděk Fraňková. Interview, Praha 11. 6. 2020.

²² Milla, J. T. Fontaine, G. Kanzler, M. *Public Financing For Film And Television Content. The State Of Soft Money In Europe*. [e-book]. Strasbourg, France: European Audiovisual Observatory, 2016.

²³ *Tamtéž*.

²⁴ Radomír Dočekal. *Investiční pobídky pro filmový průmysl. Proč podporovat filmový průmysl?* Cinepur [online]. 2006, roč. 47. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <http://cinepur.cz/article.php?article=1103>.

Cash rebates jsou aplikovány v České republice a dále např. v Nizozemí, v Rakousku, na Slovensku nebo Islandu²⁵.

Daňové pobídky – tax credit

Daňové úlevy ve formě tax credit jsou v principu podobné pobídkám kompenzujícím náklady – finanční částka, kterou producent může touto cestou získat, se odvíjí od stanoveného procenta utracených nákladů a je opět financována ze státního rozpočtu. „*Tax credit je systémem, v němž produkční firma na místo toho, aby určitý objem peněz zaplatila na daních, tak tyto finanční prostředky získá.*“²⁶

Tento typ pobídky není zprostředkován lokálním/státním filmovým fondem, pobídka je v přímé koordinaci státu a vztahuje se přímo na daňové povinnosti produkční firmy zapsané v rejstříku dané země, kde se projekt natáčel. Produkční firma má díky této formě pobídky nižší daňové zatížení.

V zemích, kde procentuální sazba tax credit vysoká, produkční firma může být povinnosti platit daně za projekt v daném období zbavena zcela – přebytek finančních prostředků získaných z pobídky je producentovi vyplacen formou dotace od státu.²⁷ Např. v Itálii tax credit umožňuje aplikovat daňový kredit na development, výrobu a postprodukcii, včetně nákladů na národní i mezinárodní distribuci italských AVD.²⁸ Model Tax credit je aplikován např. ve Španělsku, Itálii, Velké Británii a Irsku.²⁹

Daňové pobídky – tax shelter

Systém tax shelter se používá především v zemích, kde mají firmy a soukromníci vysoké daňové zatížení. Lokální subjekt, který bude spolupracovat se zahraničním filmovým štábem, může touto cestou snížit své daňové výlohy ve výši, která se odvíjí od procenta proplácených uznatelných nákladů dané produkci.

²⁵ Milla, J. T. Fontaine, G. Kanzler, M. *Public Financing For Film And Television Content. The State Of Soft Money In Europe.* [e-book]. Strasbourg, France: European Audiovisual Observatory, 2016.

²⁶ Jan Hanzlík. Interview. Praha, 6. 3. 2020.

²⁷ Milla, J. T. Fontaine, G. Kanzler, M. *Public Financing For Film And Television Content. The State Of Soft Money In Europe.* [e-book]. Strasbourg, France: European Audiovisual Observatory, 2016.

²⁸ Olsberg SPI. *Global Incentive Index 2019.* [cit. 2020-06-14].

²⁹ *Tamtéž.*

„Subjekt poskytuje za určitých podmínek část své daňové povinnosti (peněz) filmové produkční firmě jako kompenzaci jejích nákladů na výrobu filmu, zároveň si tuto částku může dát do nákladů, a tím si snižuje svou daňovou povinnost.“³⁰

Jde tedy o systém, v němž dochází k procentuální návratnosti z investovaných prostředků prostřednictvím soukromého (nefilmového) subjektu³¹, nicméně (ve srovnání se dvěma předchozími modely) nejde o státem garantovaný systém. „Firma do určité míry přispěje producentovi na jeho audiovizuální dílo místo toho, aby objem těchto peněz zaplatila na daních.“³² Do tohoto pobídkového systému vstupuje více hráčů – v podobě lokálních investorů/firem, které se díky systému tax shelter stávají investory projektu majícími podíl na zisku z jeho tržeb. Investoři si projekt vybírají na základě potenciálu a odhadovaných budoucích tržeb.³³

Procesu získání pobídky se tak účastní více stran a výsledkem jsou vyšší náklady.³⁴ Zemí, kde je tento systém zavedený, je například Maďarsko – tax shelter funguje dlouhodobě, osvědčil se a je stabilní. Pro zahraniční produkci to znamená, že nemusí komunikovat s lokálními institucemi, prakticky veškerou administrativu zařídí místní subjekt, který do projektu vstoupí. V Belgii tento systém zahrnuje producenta, produkční společnost a investora. Produkční společnost a investor musí mít v Belgii daňovou rezidenci, producent musí být schválen belgickým ministrem financí.³⁵ Tax shelter je užíván vedle těchto zemí například v Litvě³⁶.

³⁰ Radomír Dočekal. *Investiční pobídky pro filmový průmysl. Proč podporovat filmový průmysl?* Cinepur [online]. 2006, roč. 47. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <http://cinepur.cz/article.php?article=1103>.

³¹ Soukromý subjekt = společnost nebo osoba mimo filmový průmysl, která nemá podíl na právech k filmu, není tedy filmovou produkční společností. Radomír Dočekal. *Investiční pobídky pro filmový průmysl. Proč podporovat filmový průmysl?* Cinepur [online]. 2006, roč. 47. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <http://cinepur.cz/article.php?article=1103>.

³² Jan Hanzlík. Interview. Praha, 6. 3. 2020.

³³ Ben Croll. *Government Mandated Tax Shelter Boosts Belgian Film Industry* [online]. 20. 5. 2017 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: <https://variety.com/2017/film/global/government-mandated-tax-shelter-boosts-belgian-film-biz-1202434895/>.

³⁴ Milla, J. T. Fontaine, G. Kanzler, M. *Public Financing For Film And Television Content. The State Of Soft Money In Europe*. [e-book]. Strasbourg, France: European Audiovisual Observatory, 2016.

³⁵ Olsberg SPI. *Global Incentive Index 2019*. [cit. 2020-06-14].

³⁶ Olsberg SPI. *Global Incentive Index 2019*. [cit. 2020-06-11].

Pobídky pro spotřebitele

Pobídka může být nástrojem navázaným i přímo na samotné cílové odběratele filmového průmyslu – filmové diváky. Dojít může například ke snížení ceny vstupenky snížením daně z přidané hodnoty. Tento systém je aplikován např. v Indii a jeho cílem je motivovat diváky více chodit do kina – s predikcí, že budou více sledovat také filmy produkované v dané části země.³⁷ V EU však možnost zvýhodňovat svůj film před ostatními nelze realizovat.

„V Itálii nebo Nizozemsku je podporována zredukovaná hodnota daně z přidané hodnoty na vstupenky do kina. Původ nebo typ filmů se už přitom z merita věci neřeší.“³⁸

Na Slovensku například systém podporuje lokální provozovatele kin příspěvkem za každého diváka slovenského filmu v rámci tzv. *Podpory návštěvnosti na slovenské kinematografické diela*³⁹. Výše podpory pro příjemce se vypočítává podle počtu prodaných vstupenek za dané období za každé jednotlivé AVD definované jako slovenské kinematografické dílo. Dosahuje výše 1 EUR za každou prodanou vstupenku při návštěvnosti menší než 100 tisíc diváků a sazby 0,50 EUR při návštěvnosti vyšší.⁴⁰

³⁷ Sigrid Hemels. *Tax Incentives for the Audio Visual Industry*. In: *Tax Incentives for Creative Industries*. Berlin, Germany: Springer. 2017, s. 137–174.

³⁸ Tomáš Křivánek. *Komparace systému filmových pobídek ČR s vybranými evropskými státy: Irsko, Maďarsko*. Bakalářská práce. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta podnikohospodářská, Arts Management, 2018.

³⁹ Audiovizuálny fond. *Program 2.3. Podpora návštěvnosti na slovenské kinematografické diela*. [online]. AVF.sk. [cit. 2020-06-12]. Dostupné z: http://www.avf.sk/support/structure2020/program_2_2020.aspx.

⁴⁰ *Tamtéž*.

2. Faktory ovlivňující nastavení pobídkových systémů

Každý pobídkový systém je nastavený specificky a liší se dle různých parametrů – jednak „zdrojů“, kterými daná země disponuje směrem k producentům (charakter krajiny, široké spektrum architektonických stylů a staveb, úroveň filmového průmyslu – přítomnost ateliérů a úrovní a dostupností filmových profesionálů atd.), přes aspekt politické situace, až po reálnou možnou alokaci finančních prostředků na pobídkový systém z pohledu ekonomických možností daného teritoria. *„Zásadním limitem jsou možnosti státního rozpočtu ČR. Na druhé straně tlak konkurenčních zemí v Evropě, který se promítá v překotném navyšování procentních sazeb.“*⁴¹ Je nutno uvést, že tyto faktory jsou propojeny, ovlivňují se navzájem a v důsledku tak společně definují podobu nastavení pobídkového systému.

2.1 Zdroje – možnosti, které ovlivňují poptávku producentů po výrobě AVD v dané zemi

Při rozhodování producenta, kde bude AVD realizovat, je přihlédnuto k mnoha skutečnostem. Důležitou úlohu vedle aspektu zafinancování výroby AVD hraje také samotná podstata látky. Ta zásadně definuje, kam je producent nucen výrobu AVD alokovat. V případě středoevropského regionu mohou být např. zaměnitelné některé lokace kvůli podobné architektuře, specifikám krajiny a dalším materiálně-kulturním podobnostem. ČR v tomto směru patří k zemím s několika benefity – máme širokou škálu dostupných lokací (včetně hradů a zámků), a to v dojezdových vzdálenostech od Letiště Václava Havla, což dává ČR jistou konkurenční výhodu (např. ve srovnání s Maďarskem a Rumunskem nebo Polskem).

Dalším faktorem ovlivňujícím poptávku producentů je úroveň lokálního filmového průmyslu. Vybavenost a dostupnost filmových ateliérů výrazně přispívá ke zvýšení zájmu o realizaci AVD v daném teritoriu. V případě ČR hrají zásadní roli Barrandovské ateliéry (Barrandov Studio a.s.), které vynikají svou kvalitou služeb. Navíc díky svému umístění disponují možnostmi filmových staveb bez horizontu na venkovním pozemku. Je zde tedy možné postavit prakticky jakékoliv středověké město s jeho následnou výrobou trikovou postprodukcí.

⁴¹ Pavlína Žipková. Interview. Praha, 1. 4. 2020.

Dalším rozhodujícím parametrem je dostupnost filmových profesionálů – a to jednak z pohledu úrovně kvalit jejich práce, tak z pohledu jejich kapacit a časové dostupnosti.

Studie EAO shrnuje, že země disponující nástrojem filmové pobídky mají rozvinutější filmový průmysl, který má posléze větší vliv – a přínos – na ekonomiku dané země.⁴²

2.2 Politická situace – přístup lokálních vlád a dovednost reprezentantů filmových institucí

Nastavení systémů je dále závislé na politické situaci a politické vůli – závisí na schválení finančních prostředků alokovaných na pobídky vládou, na pozitivním přístupu a podpoře vlád směrem ke kulturním odvětvím a filmovému průmyslu. „*Politická vůle uznat audiovizuální průmysl jako důležitý sektor s přínosem pro ekonomiku ČR je zcela zásadní.*“⁴³ Stabilní a dlouhodobě působící vláda má vyšší potenciál zajistit funkčnější a v delším časovém horizontu lépe nastavené podmínky pobídkového systému.

Neopomenutelnou součástí celého řetězce je také úroveň a dovednost vyjednávání s politiky reprezentanty institucí, jenž pobídky spravují a aktivně lobují za jejich nastavení a možné úpravy a změny. V tomto smyslu je úloha Heleny Bezděk Fraňkové, současné ředitelky SFKMG, na českém audiovizuálním trhu zásadní. Jejím cílem bylo pobídkový systém v ČR zavést a ukotvit jej na místo MK ČR přímo pod SFKMG, což se jí vedle dalších zásadních kroků spojených s českými pobídkami, podařilo.⁴⁴ Více se budu vývoji českého pobídkového systému věnovat v následující kapitole.⁴⁵

⁴² Johathan Olsberg, Andrew Barnes. *Impact analysis of fiscal incentive schemes supporting film and audiovisual production in Europe* [online]. European Audiovisual Observatory, Prosinec 2014 [cit. 2020-02-22]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/impact-analysis-of-fiscal-incentive-schemes-supporting-film-and-audiov/16808e4506>.

⁴³ Daniela Staníková. Interview. Praha, 23. 4. 2020.

⁴⁴ Petr Ostrouchov. Interview. Praha, 1. 6. 2020.

⁴⁵ Viz. kapitola 3. Pobídky v ČR

2.3 Ekonomické faktory – možnosti státního rozpočtu

Neodmyslitelnou roli u nastavení pobídek hrají ekonomické faktory. Zásadním faktorem a současně limitem nastavení systémů jsou možnosti státního rozpočtu.⁴⁶ Zjednodušeně lze říci, že je-li množství finančních prostředků alokovaných vládami na pobídky nízké, může pobídku čerpat omezené množství filmařů. Tato situace v důsledku může vést ke snížení počtu realizovaných projektů na území dané země a k odsunu jejich výroby do jiného teritoria.

2.4 Konkurenční tlak ostatních zemí

Pobídky jsou důležitým finančním stimulem ekonomik většiny evropských zemí, v nichž jsou zavedeny. Ovlivňuje je proto také jejich zasazení do celkového kontextu evropského audiovizuálního trhu. *„Pobídky jsou ovlivněny tlakem konkurenčních zemí, překotným navyšováním procentuálních sazeb.“*⁴⁷ Cílem pobídky je primárně přilákat do země zahraniční investice, nastavení pobídek je také závislé na změnách nastavení celého systému a na možnostech přizpůsobení se okolním systémům.

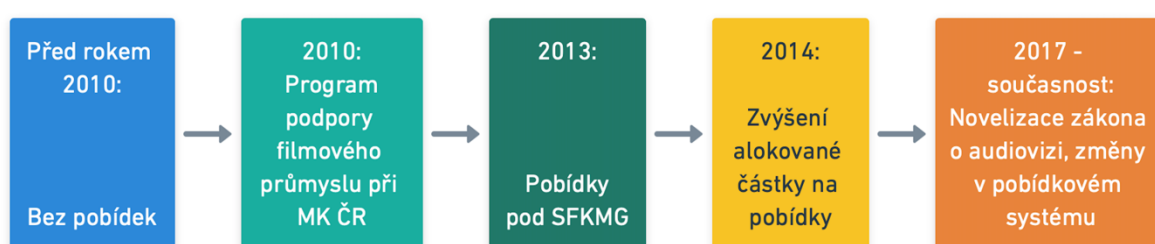
⁴⁶ Pavlína Žipková. Interview. Praha, 1. 4. 2020.

⁴⁷ *Tamtéž.*

3. Pobídky v ČR

Tato kapitola shrnuje historii pobídkového systému v ČR, pro přehlednost je vývoj rozdělen do 4 etap – období před rokem 2010, rok 2010 a zavedení pobídek jako Programu podpory filmového průmyslu spadající pod Ministerstvo kultury ČR (dále MK ČR) a rok 2013, kdy se pobídky staly součástí SFKMG.

Dále shrnuje nastavení současného, platného modelu pobídek (včetně kapitoly věnované definici uznatelných nákladů). Poslední podkapitolou je „Kritika současného systému“.

Obrázek č. 2 - Zlomové milníky ve vývoji pobídkového systému v ČR.

3.1 Historie

3.1.1 Vývoj do prosince 2009

V roce 1998 byla ČR jednou z cílových destinací zahraničních produkcí, přitom ale na rozdíl od dalších evropských států žádná zvláštní zvýhodnění formou pobídkového systému nenabízela. „Natočila se zde většina zahraničních filmů velkých amerických hollywoodských studií a můžu snad i drze říct, že některé členské státy [EU] zavedly filmové pobídky právě proto, aby sebraly České republice většinu zakázek, protože oni moc dobře vědí, jak moc se to vyplatí,“ komentovala v roce 2012 situaci Helena Bezděk Fraňková.⁴⁸

Do roku 2003 ČR patřila k jedné z nejvyhledávanějších zemí pro zahraniční produkce. V roce 2004–2005 byly ve Španělsku, Německu a hlavně Maďarsku

⁴⁸ Helena Bezděk Fraňková. Interview. In: Česká televize. *Nevím, neznám, neumím odpovědět - filmařům nabízíme nestabilitu* [online]. 24. 10. 2012 [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1138732-nevim-neznam-neumim-odpovedet-filmarum-nabizime-nestabilitu>.

zavedeny filmové pobídky, které zvýšily zájem zahraničních filmařů o tato teritoria a poptávka po realizaci AVD v ČR začala upadat.⁴⁹

V letech 2003 až 2008 došlo k prudkému poklesu objemu zahraničních filmových produkcí v ČR a v roce 2004 dosahoval meziroční pokles objemu výroby 70 %. Produkce AVD v ČR (zahrnuje i české filmy a reklamní produkci) se snížila o 47 %.⁵⁰ Například objem filmového průmyslu v letech 2004–2005 klesl z 5 mld. Kč na 700 mil. Kč.⁵¹

Situace kulminovala v roce 2008, po ekonomické krizi, kdy zahraniční produkce v ČR utratily pouze 705 milionů Kč. Roční náklady českých filmů poprvé od roku 1992 převýšily náklady filmů zahraničních. Pokles objemu výroby oproti roku 2007 dosáhl 66 %. Od roku 1992 na českém audiovizuálním trhu byla produkce zahraničních filmů nejnižší položkou v celkovém obratu ČR.⁵²

3.1.2 Zlomový rok 2010 a Program podpory filmového průmyslu

K zavedení filmových pobídek v ČR došlo v roce 2010 v podobě Programu podpory filmového průmyslu (dále jen PPF), který v té době spadal přímo pod MK ČR, v jehož čele v té době stál ministr kultury prof. Václav Riedlbauch. Vláda PPF schválila usnesením č. 1304 ze dne 19. 10. 2009.⁵³ PPF byl vnímán jako

⁴⁹ Milla, J. T. Fontaine, G. Kanzler, M. *Public Financing For Film And Television Content. The State Of Soft Money In Europe*. [e-book]. Strasbourg, France: European Audiovisual Observatory, 2016.

⁵⁰ Státní fond kinematografie. *ARCHIV – PPF. Evaluate zpracované EEIP, a.s.* [online]. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/filmove-pobidky/program-podpory-filmoveho-prumyslu.html>.

⁵¹ Ministerstvo kultury České republiky. *Novela zákona o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie* [online]. S.13 [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/assets/stare_prilohy/zpravodajstvi/zpravy/Podrobne-informace-SFK-k-novele-zakona-o-audiovizualnich-dilech-a-podpore-kinematografie-.pdf.

⁵² Ministerstvo kultury České republiky. *Strategie konkurenceschopnosti českého filmového průmyslu 2011 - 2016*. In: *Ministerstvo kultury České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo kultury České republiky, 2010, Listopad 2010 [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/strategie-konkurenceschopnosti-ceskeho-filmoveho-prumyslu-2011-2016_1-1552.pdf.

⁵³ Státní fond kinematografie. *USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ze dne 19. října 2009 č. 1304 k návrhu Programu podpory filmového průmyslu* [online]. 19. 10. 2009 [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/ppfp/usneseni-vlady-2009-1304-k-navrhu-ppfp.pdf>.

prozatímní řešení, s cílem přetvořit jej v dlouhodoběji udržitelný a systematický pobídkový model.⁵⁴

Podpora z PPFPP byla definována jako objem finančních prostředků, které kompenzují část nákladů vynaložených na realizaci AVD v ČR a byla udělována formou dotace a vyplacena po prokázání uznatelných nákladů na základě auditu projektu. Program byl také dodatečným zdrojem financování národní kinematografie.⁵⁵

Dotace byla poskytnuta podnikatelům se sídlem / daňovým domicilem na území ČR na realizaci AVD na území ČR. Jejím cílem bylo zvýšení konkurenceschopnosti českého filmového průmyslu v evropském a světovém měřítku.⁵⁶

Pobídku bylo touto formou možné získat na hraný, animovaný (výše uznatelných nákladů min. 15 mil. Kč) nebo dokumentární (min. uznatelné náklady 3 mil. Kč) kinodistribuční film v délce min. 70 minut; hraný, nebo dokumentární TV film v délce min. 70 minut (finanční limity stejné jako u kinodistribučních projektů); anebo na epizodní díl hraného nebo animovaného seriálu (uznatelné náklady na díl min. 10 mil. Kč) nebo seriálu s epizodami v délce každého dílu min. 40 minut. Pobídka byla aplikovatelná na náklady z přípravných prací, výroby a likvidace výroby projektu a projekt musel projít kulturním testem, který byl součástí první žádosti – o registraci. Poté následovala žádost o evidenci, a nakonec žádost o poskytnutí dotace.⁵⁷

Nárok na dotaci měli pouze žadatelé, jejichž projekt nebyl podpořen veřejnou podporou převyšující 50 % realizačních nákladů projektu. Producent

⁵⁴ Ministerstvo kultury České republiky. *Novela zákona o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie* [online]. S. 13. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/assets/stare_prilohy/zpravodajstvi/zpravy/Podrobne-informace-SFK-k-novele-zakona-o-audiovizualnich-dilech-a-podpore-kinematografie-.pdf.

⁵⁵ Státní fond kinematografie. *ARCHIV – PPFPP. Evaluce zpracované EEIP, a.s.* [online]. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/filmove-pobidky/program-podpory-filmoveho-prumyslu.html>.

⁵⁶ Státní fond kinematografie. *PROGRAM PODPORY FILMOVÉHO PRŮMYSLU* [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/ppfp/program-podpory-filmoveho-prumysu.pdf>.

⁵⁷ *Tamtéž.*

mohl utratit nejméně 20 % realizačního rozpočtu v jiném členském státě EU – tím přitom nebyla dotčena výše dotace pobídky.⁵⁸

Dotace mohla být producentovi proplacena před ukončením výroby, pokud ke dni podání žádosti o evidenci měl zajištěno 75 % celkových realizačních nákladů (prokázaných předložením koprodukčních, distribučních a dalších smluv nebo výpisem z banky), splnil podmínky kulturního testu a obsah projektu nebyl v rozporu s platným právním řádem ČR. Jinak bylo pro vyplacení nutné předložit audit projektu.⁵⁹

Dotace PPFPP byla poskytována ve výši 20 % uznatelných nákladů a ve výši 10 % v případě honorářů zahraničních herců a členů štábu⁶⁰, které žadatel vyplatil.⁶¹

Během období 21. června – 31. prosince 2010 mělo MK ČR na PPFPP vyčleněno 250 mil. Kč – uznatelné náklady všech projektů tedy musely dosáhnout minimálně výše 1,25 mld. Kč.⁶²

V roce 2011 a 2012 bylo na PPFPP alokováno 300 mil. Kč.⁶³ „V roce 2011 návratnost podpory dosahovala v průměru roční hodnoty 118 % (veřejným rozpočtům se ve formě výnosů a úspor vracelo 118 % vyplacené podpory). Zavedením filmových pobídek došlo k zastavení propadu českého filmového průmyslu.“⁶⁴

⁵⁸ Státní fond kinematografie. *PROGRAM PODPORY FILMOVÉHO PRŮMYSLU* [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/ppfp/program-podpory-filmoveho-prumyslu.pdf>.

⁵⁹ *Tamtéž*.

⁶⁰ Jejich příjem ze zdrojů na území ČR byl z tohoto důvodu zdaněn daní vybíranou srážkou podle zvláštní sazby.

⁶¹ Státní fond kinematografie. *ARCHIV – PPFPP. Evaluace zpracované EEIP, a.s.* [online]. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/filmove-pobidky/program-podpory-filmoveho-prumyslu.html>.

⁶² Státní fond kinematografie. *Novela zákona o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie* [online]. S.13 [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/assets/stare_prilohy/zpravodajstvi/zpravy/Podrobne-informace-SFK-k-novele-zakona-o-audiovizualnich-dilech-a-podpore-kinematografie-.pdf.

⁶³ *Tamtéž*.

⁶⁴ Státní fond kinematografie. *ARCHIV – PPFPP. Evaluace zpracované EEIP, a.s.* [online]. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/filmove-pobidky/program-podpory-filmoveho-prumyslu.html>.

3.1.3 2013 - pobídky pod SFKMG

„Poskytování filmových pobídek Ministerstvem kultury prostřednictvím [PPFP] bylo k 31. prosinci 2012 ukončeno, jelikož bylo jako schéma podpory začleněno do zákona č. 496/2012 Sb. O audiovizí.“⁶⁵ Pobídky se nově staly součástí SFKMG⁶⁶, který přebral od MK ČR administraci projektů ve fázi realizace, rozběhnutých z předchozího období.⁶⁷

V roce 2013 měl SFKMG na pobídky vyčleněno 500 mil. Kč. Ty byly převedeny do rozpočtu SFKMG prostřednictvím MK ČR a neprofinancované prostředky si SFKMG nechal. Tento zůstatek mohl použít v následujícím období opět na vyplacení pobídek. Na prostředky, jež měl SFKMG k dispozici, byla vyhlášena časově omezená výzva.⁶⁸

Stejná byla situace na začátku roku 2014, kdy SFKMG disponoval alokovanou částkou na pobídky 500 mil. Kč. V polovině roku však došlo k navýšení těchto prostředků o dalších 300 mil. Kč.⁶⁹ V tomto roce se objevila kauza „Aporver“, která ovlivnila způsob kontroly celého systému. Produkční hodnota filmu Poslední z Aporveru zásadně neodpovídala uznatelným nákladům vykázaným producentem pro výpočet pobídky a až do dnešního dne přetrvává spor, že náklady byly účelově navyšovány a došlo tak ke zneužití pobídky.⁷⁰

⁶⁵ Státní fond kinematografie. *Výroční zpráva 2015* [online]. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/informace/vyrocnizpravy/vyrocnizprava_SFK_2015.pdf.

⁶⁶ V té době Státní fond České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie.

⁶⁷ Státní fond kinematografie. *Výroční zpráva 2014* [online]. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/informace/Vyrocnizprava_SFK_2014_v1.0.pdf.

⁶⁸ Státní fond kinematografie. *Výroční zpráva 2013* [online]. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/vyrocnizprava-fond-kinematografie-2013.pdf>.

⁶⁹ Státní fond kinematografie. *Výroční zpráva 2014* [online]. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/informace/Vyrocnizprava_SFK_2014_v1.0.pdf.

⁷⁰ Státní fond kinematografie. *Tisková zpráva – Vyjádření k projektu poslední z Aporveru: Předání projektu Poslední z Aporveru k prošetření FÚ a Policií ČR* [online]. 19. 5. 2014 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/tiskove%20zpravy/Aporver_TZ_final.pdf.

V roce 2014 bylo možné na základě zákona o audiovizi zůstatek dotace SFKMG na filmové pobídky převádět opět do dalšího fiskálního roku. Pobídka byla producentovi proplacena až po ukončení projektu a předložení auditu uznatelných nákladů – a nikoliv každý fiskální rok. Pro SFKMG to znamenalo možnost lepší kontroly pobídkových projektů, pro producenty vědomí proplacení filmové pobídky až po úplném ukončení výroby AVD.⁷¹

Na začátku roku 2015 dosahovala výše prostředků SFKMG na pobídky částky 500 mil. Kč, v listopadu 2015 obdržel SFKMG navýšení opět dalších 300 mil. Kč a měl tak pro rok 2015 celkově k dispozici opět 800 mil. Kč.

„Efektivitu vyplácení filmových pobídek a přiblížení alokovaných částek těm reálně vypláceným má zajistit připravená novela zákona o audiovizi.“⁷² Ta nabyla účinnosti 6. května 2016.

Došlo k několika zásadním změnám. Upravily se limity minimální výše uznatelných nákladů pro kvalifikaci o pobídku. *„U celovečerního dokumentárního filmu z 3 mil. Kč na 2 mil. Kč, u epizody hraného audiovizuálního seriálu z 10 mil. Kč na 8 mil. Kč (zde navíc klesá minimální stopáž ze 40 minut na 30 minut), u epizody animovaného audiovizuálního seriálu z 10 mil. Kč na 1 mil. Kč (zde klesá minimální stopáž ze 40 minut na 5 minut).“⁷³ U hraného a celovečerního filmu (70 min.) se limit nezměnil.⁷⁴*

Další zásadní novinkou byla úprava uznatelných nákladů – stejně jako dnes platí, že se do nich nezapočítává věcné plnění poskytnuté na výrobu AVD jeho

⁷¹ Státní fond kinematografie. *Výroční zpráva 2014* [online]. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/informace/Vyrocní_zprava_SFK_2014_v_1.0.pdf.

⁷² Státní fond kinematografie. *Výroční zpráva 2015* [online]. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/informace/vyrocní%20zpravy/vyrocní_zprava_SFK_2015.pdf.

⁷³ Státní fond kinematografie. *Průvodce žadatele o filmovou pobídku dle platné právní úpravy* [online]. [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/H/Pobidky/pobidky%202019/průvodce%20žadatele%20filmové%20pob%C3%ADdky/Průvodce_žadatele_filmové%20pob%C3%ADdky_102019.pdf.

⁷⁴ Limity jsou vždy uváděny v částkách bez DPH.

výrobcem nebo koproducentem.⁷⁵ A nově se naopak započítává sazbou 20 % produkční fee servisní produkce jako žadatele o filmovou pobídku⁷⁶.

Nadále však zůstala stejná výše vratky uznatelných nákladů a pravidlo, které také platí i dnes: uznatelné náklady nemohou přesáhnout 80 % celkových nákladů projektu (sem se počítají i náklady v podobě věcných plnění). „Když se tak stane, sníží se sazba výše filmové pobídky.“⁷⁷

Pokud producent hradil honorář zahraničnímu herci nebo členovi štábu ze zahraničí, filmová pobídka nově dosahovala výše 66 % ze srážkové daně odvedené v ČR. Toto pravidlo platí dnes také.

K 1. lednu 2017 vstupuje v platnost další část novelizace – proces žádání o pobídku upravuje ve prospěch producentů tak, aby alokované prostředky byly účinněji využity a filmoví producenti nemuseli žádat o pobídku pouze jednou v roce v pevně určeném termínu, jako tomu bylo dříve. Systém tak lépe odráží praxi filmové výroby a producenti nově mohou o pobídku zažádat v závislosti na termínu začátku natáčení.⁷⁸ „Žádosti jsou tak nyní přijímány v průběhu celého kalendářního roku.“⁷⁹

K 1. lednu 2017 se také zrušil tzv. institut disponibilních prostředků, což znamená, že po vyčerpání prostředků SFKMG zamítá další žádosti o evidenci nových projektů. „Ruší se tím pádem i vícefázové evidování projektů metodou tzv. dofinancování tam, kde se v důsledku nedostatku disponibilních prostředků na

⁷⁵ Státní fond kinematografie. *Průvodce žadatele o filmovou pobídku dle platné právní úpravy* [online]. [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/H/Pobidky/pobidky%202019/pruvodce%20žadatele%20filmové%20pob%C3%ADdky/Průvodce_žadatele_filmové%20pob%C3%ADdky_102019.pdf.

⁷⁶ Neuplatní se, je-li žadatelem výrobce nebo koproducent díla.

⁷⁷ Státní fond kinematografie. *Průvodce žadatele o filmovou pobídku dle platné právní úpravy* [online]. [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/H/Pobidky/pobidky%202019/pruvodce%20žadatele%20filmové%20pob%C3%ADdky/Průvodce_žadatele_filmové%20pob%C3%ADdky_102019.pdf.

⁷⁸ Státní fond kinematografie. *Výroční zpráva 2016* [online]. [cit. 2020-03-02]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/H/VZ/vyrocní_zprava_2016.pdf.

⁷⁹ Státní fond kinematografie. *Výroční zpráva 2018* [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/fond/VZ%202018.pdf>.

žadatele při evidenci projektu „nedostalo“ v plné výši. Fond alokuje v OOE nově vždy plnou částku filmové pobídky.“⁸⁰

Další výraznou změnou byla úprava definice žadatele: o pobídku může vedle výrobce a koproducenta AVD žádat nově i servisní produkce, která nemusí k AVD držet jakákoliv práva.

V květnu 2017 přinesla novelizace statutu SFKMG zavedení důslednějšího systému kontroly čerpání pobídek – a to především pomocí nové metodiky pro auditory týkající se kontroly uznatelných nákladů.⁸¹ V tomto roce zahraniční filmaři utratili v České republice více než 5 miliard korun.

Rok 2018 nepřinesl žádné změny v rámci systému nastavení pobídek, ale znamenal potvrzení stability nástroje pobídky z pohledu finančních prostředků utracených zahraničními produkcemi na projektech natáčených v České republice. Útrata v ČR se opět vyšplhala k 5 miliardám Kč.⁸²

Graf č.1: Dotace ze státního rozpočtu účelové určená na filmové pobídky (mil. Kč).⁸³

Obrázek č. 3 – Filmové pobídky v ČR. Příliv zahraničních investic 2016 – 2019.⁸⁴

3.2 Současný model pobídek v ČR

3.2.1 Popis současného modelu

Aktuální systém přidělení pobídky probíhá ve 3 krocích: žádostí o evidenci pobídky, žádostí o registraci pobídky⁸⁵ a při dokončení projektu a odevzdání auditu

⁸⁰ Státní fond kinematografie. *Průvodce žadatele o filmovou pobídku dle platné právní úpravy* [online]. [cit. 2020-03-14]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/H/Pobidky/pobidky%202019/pruvodce%20žadatele%20filmové%20pob%C3%ADdky/Průvodce_žadatele_filmové%20pob%C3%ADdky_102019.pdf.

⁸¹ Státní fond kinematografie. *Výroční zpráva 2017* [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/H/vyrocní%20zpravy/Výroční%20zpráva_SFIMG%202017.pdf.

⁸² Státní fond kinematografie. *Výroční zpráva 2018* [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/fond/VZ%202018.pdf>.

⁸³ Viz. Přílohy práce

⁸⁴ Viz. Přílohy práce

⁸⁵ Rozestup mezi obdržáním registrace pobídky a podáním žádost o evidenci již není 3 měsíce.

posledním krokem – žádostí o filmovou pobídku. Proces má tedy celkem 3 fáze a trvá max. 4 roky.

Žadatelem přitom může být jednak producent a koproducent projektu, tak i servisní produkce. Žadatel buď musí být daňovým rezidentem v ČR nebo musí mít v ČR stálou provozovnu.

O evidenci pobídky rozhoduje pobídková komise primárně na základě kulturního testu. „Vyplněný kulturní test je povinnou přílohou žádosti o registraci pobídkového projektu.“⁸⁶ Test se skládá ze dvou částí – kulturních a výrobních kritérií. Z pohledu kulturních kritérií může AVD získat až 16 bodů, ve výrobních kritériích 30 bodů. Projekt se o pobídku kvalifikuje, dosáhne-li alespoň 23 bodů ze 46 a alespoň 4 body v části testu o kulturních kritériích.⁸⁷ Více se problematice kulturního testu budu věnovat v kapitolách 5.2.4 *Kulturní test* a 6.2 *Zpětná vazba od SFKMG*.

Žadatel dále předkládá scénář AVD (u hraného a animovaného filmu, nebo scénář jednoho dílu seriálu), treatment (u dokumentárního filmu) a synopsi AVD.⁸⁸

V rámci žádosti o evidenci musí producent doložit finanční plán projektu (včetně rozlišení zdrojů veřejné podpory a věcného plnění), rozpočet projektu (celkových nákladů na výrobu AVD bez DPH), odběr českých služeb v minimální zákonem stanovené hranici (rozpočet uznatelných nákladů pobídkového projektu a předpokládanou výši filmové pobídky) a časový harmonogram realizace projektu.⁸⁹ Žádost o evidenci musí být podána nejpozději do 3 let od podání registrace pobídkového projektu a na jejím základě SFKMG pro daný projekt „uzamkne“ finanční prostředky.

Třetí a poslední částí je podání žádosti o filmovou pobídku. Děje se tak nejpozději 4 roky po podání žádosti o registraci. Tento krok lze podat formou jedné žádosti anebo ho rozdělit do žádostí dvou (v případě, že se projekt realizuje

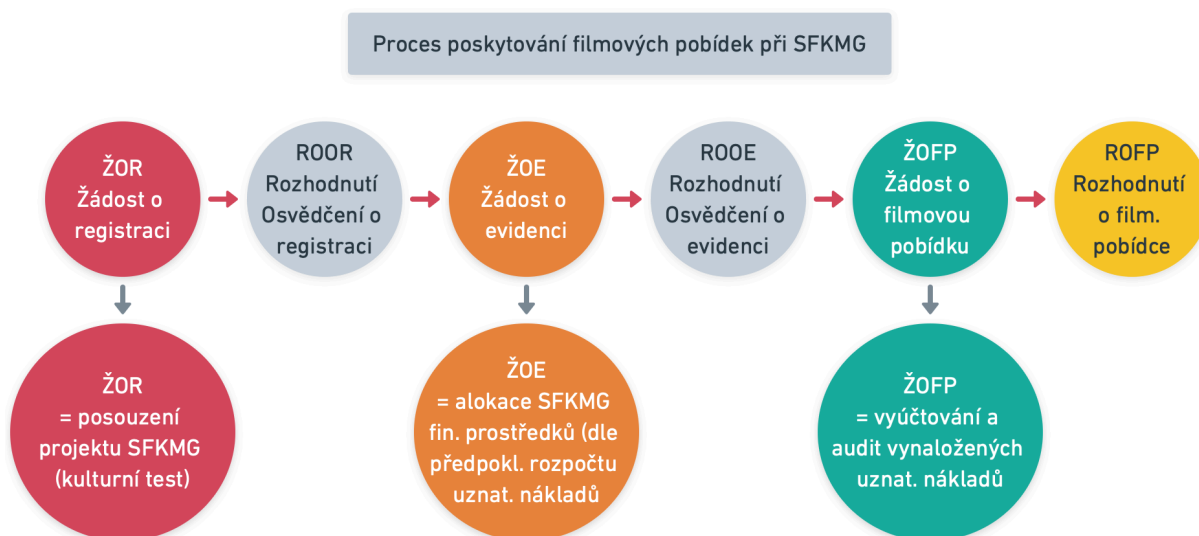
⁸⁶ Státní fond kinematografie. *Statut Státního fondu kinematografie* [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/Honza/Změna%20Statutu%20Státn%C3%ADho%20fondu%20kinematografie%20ze%20dne%203.%20května%202017.pdf>.

⁸⁷ *Tamtéž*.

⁸⁸ Státní fond kinematografie: *REGISTRACE* [online]. [cit. 2020-03-14]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/registrace/>.

⁸⁹ Státní fond kinematografie: *EVIDENCE* [online]. [cit. 2020-03-14]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/evidence/>.

v delším časovém úseku – tato cesta je vhodná např. u několikadílných seriálů, projektů, u kterých potřebuje producent zajistit cash flow výroby v delším časovém horizontu).

Obrázek č. 4 – Proces poskytování filmových pobídek při SFKMG.

Při postupném čerpání pobídky může producent podat první žádost o pobídku až po alespoň 10 odtočených dnech v ČR a za podmínky, že bylo dosaženo minimálního zákonného limitu uznatelných nákladů.⁹⁰ Postupné čerpání nemůže producent aplikovat na animované dílo. Druhou žádost o pobídku musí SFKMG dostat nejpozději do 12 měsíců od podání první žádosti. Producent k žádosti předkládá, vedle dalších (administrativních příloh), vyúčtování uznatelných nákladů pobídkového projektu, finanční plán financování výroby AVD (opět s rozlišením zdrojů veřejné podpory a věcného plnění), zprávu auditora (zprávu o ověření uznatelných nákladů) a všechny koprodukční smlouvy.⁹¹

V průběhu realizace výroby musí producent SFKMG dodávat denní zprávy a informovat o průběhu realizace výroby.

⁹⁰ Státní fond kinematografie. *Novela zákona o audiovizí* [online]. [cit. 2020-03-20]. Dostupné z:

https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/legislativa/novely/design_elektronicka_verze_korektura_FIN.pdf.

⁹¹ Státní fond kinematografie: *VYPLACENÍ FILMOVÉ POBÍDKY - JEDINÁ ŽÁDOST* [online]. [cit. 2020-03-14]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/vyplaceni-filmove-pobidky-jedina-zadost.html>.

Producent musí SFKMG oznámit včas navýšení nebo snížení částky předpokládané pobídky o více než 5 % nebo o 1 milion korun.

3.2.2 Uznatelné náklady

Mezi uznatelné náklady patří náklady z přípravných prací, výroby a dokončovacích prací AVD.

V období přípravných prací mezi ně spadají náklady spojené s obsazením hereckých rolí, tvůrčího a výrobního štábu, obhlídkami, dále náklady spojené s návrhy a realizací výtvarných složek AVD (kostýmy, dekorace, výprava), produkční příprava AVD, náklady na tvorbu autorských děl, které jsou s výrobou AVD spojené a náklady spojené s oprávněními, která musí producent zajistit pro jejich užití.

Dále sem patří všechny náklady vzniklé s výrobou samotnou – tedy honoráře všech, kteří se na výrobě AVD podílejí, nájmy lokací, účast herců, náklady na techniku, zázemí, dopravu, ubytování a energie.

Do uznatelných nákladů spadají také náklady spojené s dokončovacími pracemi – střih natočeného materiálu, obrazová a zvuková postprodukce (včetně postsynchronů, pořízení nahrávek hudby a závěrečného mixu). Náklady se počítají bez sazby DPH.⁹²

Do uznatelných nákladů spadají také režijní náklady producenta, v maximální výši 7 % z celkového rozpočtu pobídkového projektu, které musí být doloženy položkově, účetními doklady. Dále sem spadá produkční fee, a pouze servisní produkce (je-li žadatelem o pobídku).⁹³

Věcná plnění do uznatelných nákladů nepatří (stejně jako u předchozí právní úpravy před novelou zákona).

⁹² Státní fond kinematografie. *Novela zákona o audiovizí* [online]. [cit. 2020-03-20]. Dostupné z:

https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/legislativa/novely/design_elektronicka_verze_korektura_FIN.pdf.

⁹³ Státní fond kinematografie. *Průvodce žadatele o filmovou pobídku dle platné právní úpravy* [online]. [cit. 2020-03-20]. Dostupné z:

https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/Honza/Pobidky/Průvodce_žadatele_filmové%20pob%C3%ADdky.pdf.

Pro kontrolu uznatelných nákladů musí mít producent zřízený projektový bankovní účet (nebo více účtů) a mezi uznatelné náklady se řadí pouze ty platby, které z tohoto účtu byly uhrazeny (výjimkou je hotovostní pokladna). Z účtu nesmí být hrazeny žádné jiné platby, pouze platby související s pobídkovým projektem.⁹⁴

3.2.3 Kritika současného systému, návrhy změn ze strany SFKMG

Tato kapitola vychází primárně z tiskových zpráv SFKMG, MK ČR, APA a prohlášení ředitelky SFKMG Heleny Bezděk Fraňkové v českých médiích a dokládá nutnost úpravy českého pobídkového systému, diskutovanou od roku 2017.

"Uvědomujeme si silné konkurenční prostředí, a to nejen v Evropě, ve kterém by mohl český filmový průmysl obstát a udržet si vedoucí pozici na trhu. Proto vyjednáваме změnu v systému filmových pobídek. Do budoucna bychom chtěli pobídku zvýšit na 25 %, abychom se vyrovnali zemím se srovnatelnou úrovní filmářských služeb,"⁹⁵ uvedla Helena Bezděk Fraňková v říjnu 2018.

Pokud by se aktuální výše pobídky zvýšila na 25 %, v ČR by mohlo zůstat o jednu až dvě miliardy Kč více, než je tomu nyní.⁹⁶

Podle APA byl systém pobídek v roce 2018 aplikován ve 24 z 28 členských zemí EU. Přitom pouze 4 země měly nastavenou sazbu vratky z uznatelných nákladů na 20 procent.⁹⁷ V ČR je tato sazba investiční pobídky nastavena od roku 2010.

⁹⁴ Státní fond kinematografie. *Průvodce žadatele o filmovou pobídku dle platné právní úpravy* [online]. [cit. 2020-03-14]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/H/Pobidky/pobidky%202019/průvodce%20žadatele%20filmové%20pob%C3%ADdky/Průvodce_žadatele_filmové%20pob%C3%ADdky_102019.pdf.

⁹⁵ Státní fond kinematografie. *Zahraniční filmaři loni v ČR utratili 5 miliard korun. Proč ale nechtít šest nebo sedm?* [online]. 4. 10. 2018 [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/fond/TZ/Zahraničn%C3%AD%20filmaři%20loni%20v%20ČR%20utratili%205%20miliard%20korun.%20Proč%20ale%20necht%C3%ADt%20šest%20nebo%20sedm.pdf>.

⁹⁶ Ministerstvo kultury České republiky. *Strategie konkurenceschopnosti českého filmového průmyslu 2011 - 2016* [online]. Listopad 2010 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/strategie-konkurenceschopnosti-ceskeho-filmoveho-prumyslu-2011-2016_1-1552.pdf.

⁹⁷ ČTK. *Filmaři získají od vlády dalších 500 milionů korun na pobídky* [online]. 13.11.2019 [cit. 2020-02-22]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/filmari-ziskaji-od-vlady-dalsich-500-milionu-korun-na-pobidky/1820457>.

V říjnu 2018 jednali zástupci SFKMG a APA v Los Angeles se zástupci několika hollywoodských studií⁹⁸ a streamovacích platforem – dnes již také producentů obsahu (Netflix, Amazon) mimo jiné i o nastavení pobídek v ČR a možném navýšení procentuální sazby uznatelných nákladů. Jednání potvrdilo, že ČR je těmito subjekty vnímána jako země s kvalitními filmovými profesionály a službami, ale nízká pobídková sazba – 10% rozdíl např. oproti Maďarsku – vede k nižšímu zájmu o naše teritorium.⁹⁹

Produkce obsahu určeného pro online platformy (Netflix a Amazon) byly v posledních 2 letech pro české teritorium zásadní – přispěly výrazně k tomu, že se vloni v ČR utratilo na AVD projektech 8,8 miliard Korun¹⁰⁰. „*Pro stát je maximálně výhodné poskytovat co nejvíce filmových pobídek, protože platí, že vyšší pobídky generují vyšší výnosy pro českou ekonomiku,*“ uvedla Helena Bezděk Fraňková.¹⁰¹

Ostatní evropské země nabízejí výrazně výhodnější podmínky. Malta např. 40% sazbu pobídky, Gruzie 20 až 25 %, Chorvatsko 25 %.¹⁰² Nižší pobídkovou sazbu má Nizozemsko a podobná sazba pobídek jako v ČR je ve Švýcarsku či Litvě. Slovensko nabízí pobídkovou sazbu 33 %, Polsko 30 % a Rumunsko 35–45 %.¹⁰³ Samozřejmě nelze při hodnocení systémů a jejich porovnávání hledět pouze na výši těchto sazeb, nicméně mnoho zahraničních producentů se rozhoduje primárně na základě nich.

Vedle nízké pobídkové sazby se druhým největším problémem jeví objem finančních prostředků alokovaných vládou na pobídku. Kvůli brzkému vyčerpání prostředků určených na pobídku pro celý rok 2019 došlo k 15. 7. 2019 k ukončení

⁹⁸ 21st Century Fox, Walt Disney, HBO, Universal Pictures

⁹⁹ Ministerstvo kultury České republiky. *Zahraníční filmaři loni v ČR utratili 5 miliard korun. Proč ale nechtít šest nebo sedm?* [online]. 4. 10. 2018 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/zahranicni-filmari-loni-v-cr-utratili-5-miliard-korun-proc-ale-nechtit-sest-nebo-sedm-9611.pdf.

¹⁰⁰ ČTK. *Filmové pobídky loni přinesly do ČR rekordních devět miliard Kč* [online]. 17.2.2020 [cit. 2020-03-22]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/filmove-pobidky-loni-prinesly-do-cr-rekordnich-devet-miliard-kc/1855474>.

¹⁰¹ *Tamtéž.*

¹⁰² ČTK. *Filmaři získají od vlády dalších 500 milionů korun na pobídky* [online]. 13. 11. 2019 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/filmari-ziskaji-od-vlady-dalsich-500-milionu-korun-na-pobidky/1820457>.

¹⁰³ ČT24. *Stát přestal nabízet filmové pobídky. Zahraniční produkce mají zájem, ale došly peníze* [online]. 30. 7. 2019 [cit. 2020-02-22]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2882528-stat-prestal-nabizet-filmove-pobidky-zahranicni-produkce-maji-zajem-ale-dosly-penize>.

příjmu pobídkových žádostí při SFKMG, což vedlo k reálné ztrátě projektů realizovaných v ČR a omezení finančních prostředků i pro české producenty.¹⁰⁴ „Producent nemá nejmenší důvod natáčet v zemi bez filmové pobídky, když existuje 31 států, které mu tu filmovou pobídku dají,¹⁰⁵“ shrnula situaci Helena Bezděk Fraňková.

Podle MK ČR je výše prostředků alokovaných na pobídky v ČR dlouhodobě nestabilní a je předmětem každoročního vyjednávání s politiky. „Nestabilita a dlouhodobá nepředvídatelnost jsou důsledkem toho, že potenciál filmových pobídek není plně využíván.“¹⁰⁶ Současný systém financování pobídek není v dlouhodobé časové perspektivě vyhovující – není předvídatelný pro zahraniční investory, a proto je možné, že o zájem zahraničních produkcí budeme v ČR přicházet.

Předvídatelnost a spolehlivost systému pobídek je důležitá i pro české investory, výrobní partnery zahraničních producentů. MK ČR nadto uvedlo, že není jisté, jaká částka bude každý rok na pobídky alokována, a proto to částečně znemožňuje zahraničním produkcím své projekty v delším časovém horizontu plánovat v ČR a volí jiné země, kde je financování pobídek schváleno dopředu na několik let.¹⁰⁷

¹⁰⁴ Vojtěch Kristen. *Boj o filmové pobídky. Pokud nevzrostou, hrozí odchod produkcí Netflixu či Amazonu* [online]. 3. 11. 2019 [cit. 2020-02-22]. Dostupné z: <https://www.info.cz/cesko/boj-o-filmove-pobidky-pokud-nevzrostou-hrozi-odchod-produkci-netflixu-ci-amazonu-43473.html>.

¹⁰⁵ *Tamtéž*.

¹⁰⁶ Ministerstvo kultury České republiky. *Novela zákona o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie* [online]. [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/assets/stare_prilohy/zpravodajstvi/zpravy/Podrobne-informace-SFK-k-novele-zakona-o-audiovizualnich-dilech-a-podpore-kinematografie-.pdf.

¹⁰⁷ *Tamtéž*.

4. Pobídkové modely v zemích konkurenčních ČR

V této kapitole se zaměřím na země, které bývají často uváděny jako „konkurenční“ ČR, tedy způsobující odliv zahraničních producentů z ČR kvůli jejich výhodněji nastavenému pobídkovému systému. Jejich výběr je zvolen na základě konzultace s filmovými profesionály, především s Helenou Bezděk Fraňkovou (SFKMG) a Pavlínou Žipkovou (Czech Film Commission).

„Problém v konkurenci je poměrně složitý.“¹⁰⁸ Rozhodující v tom, zda je systém konkurenční, je např. přítomnost filmové infrastruktury. „Rumunsko má pobídkovou sazbu 35-45 %, ale není to naše konkurence i přes výši tohoto procenta, protože zde není infrastruktura.“¹⁰⁹ Nadto procento udělované pobídky není také jednoznačně vypovídajícím faktorem o pobídce. Je nutno znát také objem finančních prostředků alokovaných pro fiskální rok na pobídku v dané zemi. „Pokud máte sazbu 40 %, ale máte málo peněz, tak dáte 40 % jen dvěma filmům, a to je nám [jedno], protože to nás neohroží.“¹¹⁰

Další kritérium je funkčnost systému jako takového. Za přímého konkurenta ČR ve filmovém průmyslu je mnohdy považováno Maďarsko, které svůj systém pobídek neustále zlepšuje, zvyšovalo v uplynulých letech výši procentuální hodnoty pobídky (z 20 % v roce 2010, kdy byl program zaveden, na současných 30 %)¹¹¹, a přizpůsobuje se potřebám investorů.¹¹²

„Maďarsko je pro nás zatím stále docela velká konkurence, protože mají systém jiný než my. To znamená, že jejich Fraňková nemusí chodit za jejich Schillerovou, aby jí dala na začátku fiskálního roku finanční balík.“¹¹³

„Za konkurenční země ČR považuji v současném stavu, na jaře 2020 Maďarsko, Polsko a Velkou Británii.“¹¹⁴ Dle Heleny Bezděk Fraňkové jsou

¹⁰⁸ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

¹⁰⁹ *Tamtéž.*

¹¹⁰ *Tamtéž.*

¹¹¹ Tomáš Křivánek. *Komparace systému filmových pobídek ČR s vybranými evropskými státy: Irsko, Maďarsko.* Bakalářská práce. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta podnikohospodářská, Arts Management, 2018. S. 40.

¹¹² Ministerstvo kultury České republiky. *Podrobné informace SFK k novele zákona o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie.* [online]. [cit. 2020-06-06]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/assets/stare_prilohy/zpravodajstvi/zpravy/Podrobne-informace-SFK-k-novele-zakona-o-audiovizualnich-dilech-a-podpore-kinematografie-.pdf.

¹¹³ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

¹¹⁴ Pavlína Žipková. Interview. Praha 1. 4. 2020.

největšími konkurenty ČR v současné době zmiňované Maďarsko, dále Německo, Polsko, Lotyšsko a Velká Británie.

Slovensko, obvyklý koproducent českých producentů, zmiňováno jako konkurent českému pobídkovému systému není, přesto jsem se rozhodla jeho systém také stručně popsat, protože navýšení jejich sazby uznatelných nákladů od 1. 1. 2020 na sazbu 33 % bývá v otázce konkurence-schopnosti českého systému často zmiňováno.

4.1 Maďarsko

V Maďarsku funguje výše zmiňovaný systém „tax shelter“ od roku 2010¹¹⁵, dnes při pobídkové sazbě 30 %.¹¹⁶¹¹⁷ V roce 2019 bylo do systému alokováno přibližně 96,5 milionu EUR (tedy cca 2,582 mld. Kč)¹¹⁸. Program podporuje celovečerní hraný film, krátký film, dokumentární a animovaný film, hudební videa a televizní tvorbu (s výjimkou „soap operas“).¹¹⁹

Pro získání pobídky je do procesu nutné zahrnout maďarský subjekt; pobídka se vztahuje na přípravné práce, výrobu i postprodukcí AVD.¹²⁰ Systém nemá nastavený žádný limit pro minimální výši uznatelných nákladů.¹²¹

Systému nahrává skutečnost, že je v posledních letech aplikovatelný částečně také na náklady utracené mimo zemi. Výdaje utracené mimo Maďarsko se na pobídku vztahují, a to až do výše čtvrtiny celkových nákladů zaplacených providerům v Maďarsku. Maďarsko také disponuje dobrou filmovou

¹¹⁵ Systém fungoval od roku 2004 na regionální úrovni. NATIONAL FILM INSTITUTE HUNGARY. *Hungarian Tax Rebate for Film Productions*. [online]. 19.12.2016. [cit. 2020-06-11]. Dostupné z: <https://nfi.hu/en/industry/hungarian-tax-rebate-for-film-productions>.

¹¹⁶ Tomáš Křivánek. *Komparace systému filmových pobídek ČR s vybranými evropskými státy: Irsko, Maďarsko*. Bakalářská práce. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta podnikohospodářská, Arts Management, 2018. S. 42.

¹¹⁷ NATIONAL FILM INSTITUTE HUNGARY. *Hungarian Tax Rebate for Film Productions*. [online]. 19.12.2016. [cit. 2020-06-11]. Dostupné z: <https://nfi.hu/en/industry/hungarian-tax-rebate-for-film-productions>.

¹¹⁸ 109 milionů amerických dolarů

¹¹⁹ *THE HUNGARIAN TAX INCENTIVE REBATE FOR FILMS. Informational packet*. [online]. [cit. 2020-06-12]. Dostupné z: <http://herosquared.com/wp-content/uploads/2019/02/Film-Rebate-for-films-in-Hungary-2019.pdf>.

¹²⁰ Olsberg SPI. *Global Incentive Index 2019*. [cit. 2020-06-11].

¹²¹ *THE HUNGARIAN TAX INCENTIVE REBATE FOR FILMS. Informational packet*. [online]. [cit. 2020-06-12]. Dostupné z: <http://herosquared.com/wp-content/uploads/2019/02/Film-Rebate-for-films-in-Hungary-2019.pdf>.

infrastrukturou¹²², zahraniční produkce mohou pro výrobu využít nedávno postavená maďarská filmová studia (Korda Studios)¹²³ v blízkosti Budapešti.

System však vykazuje směrem k zahraničním producentům několik komplikací. „*Problém, který tu je, je, že producent tu dostává od lokální Fraňkové daňově přenositelný kredit a poměrně dlouho hledá subjekt, který by mu tento kredit proplatil.*“¹²⁴ Z tohoto důvodu je řada producentů raději za 20 % vratky uznatelných nákladů v ČR, protože peníze může získat po odevzdání auditu cca do 30 dnů. „*Dokud si to producent v Maďarsku tzv. nevyzkouší, tak k nám nejde. V momentě, kdy si to zkusí dvakrát a zjistí, že rok už obíhá místní subjekty a stále nenašel partnera, tak poté se v uvozovkách vrátí k nám.*“¹²⁵

Další komplikací z toho vyplývající je, že zahraniční, majoritní producent, se musí o své zisky na území z AVD na území Maďarska dělit se subjektem, díky kterému se pobídka realizuje. „*Zároveň bude zahraniční filmař z těchto příjmů odvádět do Maďarska daň.*“¹²⁶

Mezi filmy podpořené tímto systémem patří např. „*Blade Runner 2049*“ (rež. D. Villeneuve), „*Terminátor: Temný osud*“ (rež. T. Miller), „*Robin Hood*“ (rež. O. Bathurst)¹²⁷, „*Rudá Volavka*“¹²⁸ (rež. F. Lawrence), „*Colette*“¹²⁹ (rež. W. Westmoreland).

¹²² Korda Studios, <https://kordastudio.hu>

¹²³ E15. *Slavný producent Andy Vajna udělal Budapešť novou továrnou na hollywoodské sny* [online]. 11. 2. 2017. [cit. 2020-06-06]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/magazin/slavy-producent-andy-vajna-udelal-budapest-novou-tovarnou-na-hollywoodske-sny-1328379>.

¹²⁴ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

¹²⁵ *Tamtéž.*

¹²⁶ Tomáš Křivánek. *Komparace systému filmových pobídek ČR s vybranými evropskými státy: Irsko, Maďarsko*. Bakalářská práce. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta podnikohospodářská, Arts Management, 2018.

¹²⁷ Leo Barraclough. *Hungary Raises Production Incentive From 25% to 30% (EXCLUSIVE)*. [online]. 18. 7. 2018. [cit. 2020-06-12]. Dostupné z: <https://variety.com/2018/film/news/hungary-production-incentive-1202876509/>.

¹²⁸ Leo Barraclough. *Hungarian Cast and Crew of 'Red Sparrow' Helped Spy Thriller Take Flight*. [online]. 2. 11. 2017. [cit. 2020-06-12]. Dostupné z: <https://variety.com/2017/artisans/spotlight/jennifer-lawrence-1202605047-1202605047/>.

¹²⁹ Leo Barraclough. *Hungary Raises Production Incentive From 25% to 30% (EXCLUSIVE)*. [online]. 18. 7. 2018. [cit. 2020-06-12]. Dostupné z: <https://variety.com/2018/film/news/hungary-production-incentive-1202876509/>.

4.2 Polsko

Polsko nabízí filmovou pobídku od roku 2019¹³⁰ v modelu „rebates“ při PISF (Polish Film Institute) ve výši uznatelné vratky 30 % a v roce 2019 mělo alokováno cca 47,8 milionu EUR (1,278 mld. Kč)¹³¹. Vztahuje se na servisní produkce, ale také na domácí tvorbu polských produkcí. Maximální možná částka, kterou může prostřednictvím pobídky producent získat na jeden projekt je 3,36 milionu EUR^{132, 133}.

O pobídku může producent požádat nejdříve 6 měsíců před začátkem výroby, nejpozději 2 měsíce před zahájením výroby AVD. Minimální limity po kvalifikaci o pobídku jsou určeny dle výše polských uznatelných nákladů – liší se v případě projektu realizovaného servisní produkcí – celovečerní hrané filmy a série (250.000 dolarů / 5,9 mil. Kč), animovaný film a série (128.000 dolarů / 3,025 mil. Kč) nebo je majoritním producentem / výrobcem polská produkce či se jedná o minoritní koprodukcí (640.000 dolarů / 15,128 mil. Kč – celovečerní hraný film, 250.000 dolarů / 5,9 mil. Kč 1 epizoda seriálu, 77.000 dolarů / 1,820 mil. Kč celovečerní dokumentární film, 250.000 dolarů / 5,9 mil. Kč dokumentární série, animovaný celovečerní film nebo série.¹³⁴

„Nemáme zatím žádný výstup, jak to tu funguje a nikdo se tam extra moc nehrne.“¹³⁵ Z pohledu Heleny Bezděk Fraňkové země současně nedisponuje příliš rozvinutou infrastrukturou (úroveň a počet filmových profesionálů) a nástroj není v zemi na úrovni polského fondu příliš dlouho zavedený. „Co jsme zjišťovali tak se tu o pobídku ucházeli asi 4 filmy. Když se to tu naučí, a navíc mají moře, tak budou ČR také konkurencí.“¹³⁶

¹³⁰ Christopher Vourlias. *Poland's Incentives Boost Productions Filming in the Country*. [online]. 7. 9. 2019. [cit. 2020-06-10]. Dostupné z: <https://variety.com/2019/film/news/1203322456-1203322456/>.

¹³¹ 54 milionů amerických dolarů

¹³² 3,8 milionů amerických dolarů

¹³³ Olsberg SPI. *Global Incentive Index 2019*. [cit. 2020-06-11].

¹³⁴ *Tamtéž*.

¹³⁵ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

¹³⁶ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

Projekty, které byly v Polsku realizovány v roce 2019 za účasti pobídky jsou „*Der Überläufer*“ (*The Turncoat*), v režii Academy Award oceněného Florianu Gallenbergera nebo polské drama „*Magnezia*“ (režie Maciej Bochniak).¹³⁷

4.3 Německo

Německo nabízí pobídku prostřednictvím DFFF (German Federal Film Fund) od roku 2007¹³⁸ a GMPF (German Motion Picture Fund) od roku 2015¹³⁹, od obou formou modelu „cash rebates“.

Sazba vratky uznatelných nákladů při DFFF dosahuje výše 20 % a projekt může na pobídce získat maximálně 4 mil. EUR (týká se celovečerního hraného a dokumentárního filmu).

Jsou zde nastaveny výše minimálních produkčních nákladů, které musí být utraceny v Německu (částky se liší dle typu AVD). Druhá sazba 25 % (také při DFFF) má maximální strop uznatelných nákladů 25 mil. EUR per projekt (týká se pouze celovečerního filmu s vyšším rozpočtem). Producent při tom musí projekt přihlásit o pobídku nejpozději 6 týdnů před začátkem natáčení a musí deklarovat 75 % zajištěných zdrojů finančního plánu, jinak pobídku nemůže získat. Všechny projekty podpořené 20% sazbou německým pobídkovým systémem musí mít německou kino-distribuci.

Druhá sazba při DFFF (25 %) může být aplikována na veškeré náklady spojené s výrobou AVD a nadto také na VFX utracené v Německu. Producent musí deklarovat 75 % zajištěných zdrojů finančního plánu, jinak pobídku nemůže získat, nicméně na rozdíl od nižší pobídkové sazby v tomto případě může žádost o pobídku podat a zdroje deklarovat v průběhu procesu žádosti o pobídku. DFFF má ročně alokováno na pobídkový systém 125 milionů EUR.

GMPF na rozdíl od DFFF podporuje vedle filmů také televizní seriálovou tvorbu ve výši vratky 20 % vztahující se na uznatelné náklady finančních zdrojů utracených v Německu. Fond na pobídky alokuje 15 mil. EUR a program podporuje televizní seriály s rozpočtem min. 1,2 mil. EUR na epizodu a filmy (bez plánované

¹³⁷ Christopher Vourlias. *Poland's Incentives Boost Productions Filming in the Country*. [online]. 7. 9. 2019. [cit. 2020-06-10]. Dostupné z: <https://variety.com/2019/film/news/1203322456-1203322456/>.

¹³⁸ GreenbergTraurig. *Guide to German Film Subsidies*. [cit. 2020-06-10].

¹³⁹ *Tamtéž*.

kino-distribuce) s celkovým rozpočtem alespoň 25 mil. EUR na film. Deadline pro přihlášení o pobídku je alespoň 6 týdnů před začátkem natáčení AVD.

*„Co se týká Německa, jsou na tom podobně jako my. Jsou jenom o 5 % levnější [producent získá na pobídce vratkou o 5 % více.]“*¹⁴⁰ Výhodou ČR oproti Německu jsou ovšem nižší finanční limity u seriálové tvorby, proto producenti raději volí možnost natáčení v ČR. V ČR se tak natáčel např. seriál „Borgia“ (rež. O. Hirschbiegel, P. Haïm, D. Walsh, M. Hüseyin), „Charité“ - série 1-3 (rež. S. Wortmann, A. Saul, Ch. Hartmann), „Das Boot“ (rež. A. Prochaska, M. Glasner).¹⁴¹

Při DFFF je možné od roku 2018 podpořit také postprodukcii, v Německu tak byly realizovány vizuální efekty např. u Marvel filmů: „Avengers: Infinity War“ (rež. A. Russo, J. Russo), „Black Panther“ (rež. R. Coogler), „Captain America: Občanská válka“ (rež. A. Russo, J. Russo), „Strážci galaxie“ (rež. J. Gunn) anebo „Rychle a zběsile 8“ (rež. F. Gary Gray).¹⁴²

4.4 Velká Británie

*„Co se týká Velké Británie, zde bude ještě velká debata, protože nevíme, co se stane s ohledem na Brexit.“*¹⁴³

Pobídky ve Velké Británii fungují systémem „tax credit“ při British Film Commission a dosahují výše 25 %. Vztahují se na film, TV drama, ostatní TV tvorbu a dokumentární film. Produkční společnost, jež se o pobídku uchází, musí být „UK corporate taxpayer“ – tedy subjekt s daňovým domicilem ve Velké Británii. Všechna AVD musí být zamýšlena pro kino-distribuci a pro TV distribuci. Minimální částka, která musí být utracena ve Velké Británii je 10 % celkových nákladů a na ty se poté pobídka vztahuje.¹⁴⁴

Velká hollywoodská studia natočila díky „tax incentives“ ve Velké Británii např. filmy „Star Wars: Síla se probouzí“ (režie J. J. Abrams) v Pinewood Studios¹⁴⁵. Dále zde byly natočeny filmy „Gravitace“ (režie Alfonso Cuarón), „Zloba

¹⁴⁰ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

¹⁴¹ Czech Film Commission. *Filmografie*. [online]. [cit. 2020-06-14]. Dostupné z: https://filmcommission.cz/cs/?s=Německo&post_type=film&pag=15.

¹⁴² Ed Meza. *Germany Expands Rebate System for VFX Sector*. [online]. 18. 10. 2018. [cit. 2020-06-12]. Dostupné z: <https://variety.com/2018/film/news/germany-rebates-expanded-vfx-1202982921/>.

¹⁴³ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

¹⁴⁴ Olsberg SPI. *Global Incentive Index 2019*. [cit. 2020-06-11].

¹⁴⁵ <https://www.pinewoodgroup.com>

– *Královna černé magie*“ (režie Robert Stromberg) nebo „*Teorie všeho*“ (režie James Marsh).¹⁴⁶

4.5 Lotyšsko

*Trochu se začíná také rozbíhat Lotyšsko, ale sem zatím nikdo nechce jet, protože si většina amerických štábů myslí, že je to [neprobádané území]. Kdo sem hodně začíná jezdit, jsou Norové a Dánové... Výše pobídky je pro ně zajímavá stran financování jejich projektů. Ty nám tak začínají utíkat z České republiky směrem do Lotyšska.*¹⁴⁷

V Lotyšsku zaštiťuje pobídkový systém Latvian Co-Financing Fund formou modelu „cash rebate“ ve výši vratky 20 % z uznatelných nákladů, při tom může producent dosáhnout na 25% sazbu, pokud je Lotyšsko v AVD rozpoznatelné a AVD jej propaguje.¹⁴⁸ Systém funguje online od roku 2014.¹⁴⁹ Objem alokovaných finančních prostředků na pobídku je 800.000 EUR / 21,41 mil. Kč (ČR ve srovnání disponuje 30 mil. EUR, tedy 800 mil. Korun ročně). Pobídka je aplikovatelná na celovečerní hraný film, animovaný film, TV drama a další televizní tvorbu a dokumentární film. Pobídka uznatelných nákladů je kombinovatelná s pobídkou filmového fondu v Rize (Riga Film Fund) – sazba vratky poté roste na 40 % uznatelných nákladů (a 50 % je-li Lotyšsko v AVD propagováno). Producent musí alespoň 50 % finančních zdrojů deklarovat ve chvíli, kdy o pobídku žádá. Minimální celkový rozpočet u hraných a animovaných filmů ucházejících se o pobídku musí být 711.436 EUR a 142.287 EUR pro dokumentární film.¹⁵⁰

V roce 2018 se zde natočil např. holandský seriál „*Heirs of the Night*“¹⁵¹ (rež. D. Van Rooijen) nebo finský film „*Psi nenosí kalhoty*“ (rež. J-P Valkeapaa).¹⁵²

¹⁴⁶ Alex Ritman. *U.K. Film Production Incentives Rise to 25 Percent Across Board*. [online]. 21. 8. 2015. [cit. 2020-06-10]. Dostupné z:

<https://www.hollywoodreporter.com/news/uk-film-production-incentives-rise-816737>.

¹⁴⁷ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

¹⁴⁸ Olsberg SPI. *Global Incentive Index 2019*. [cit. 2020-06-11].

¹⁴⁹ Will Tizard. *Poland's New Incentives Expected to Draw More Foreign Productions*. [online]. 7. 2. 2019. [cit. 2020-06-10]. Dostupné z:

<https://variety.com/2019/film/spotlight/polands-new-incentives-expected-to-draw-more-foreign-productions-1203131258/>.

¹⁵⁰ Olsberg SPI. *Global Incentive Index 2019*. [cit. 2020-06-11].

¹⁵¹ Nemá český distribuční název.

¹⁵² Zane Peneze. *Latvia Increases Budget for Incentives in 2019*. [online]. 23. 1. 2019. [cit. 2020-06-10]. Dostupné z: <https://www.filmneweurope.com/news/latvia-news/item/117513-latvia-increases-budget-for-incentives-in-2019>.

4.6 Slovensko

Slovensko mělo do roku 2019 stejnou výši vratky uznatelných nákladů jako ČR, od 1. ledna 2020 ale došlo ke změně na sazbu 33 % v rámci novely zákona o Audiovizuálním fonde.¹⁵³ Slovensko se k tomuto kroku rozhodlo na základě zvyšujících se sazeb ostatních zemí EU¹⁵⁴, které nejvíce lákají zahraniční producenty: Rumunsko 35-45 %, Maďarsko, Polsko, Estonsko (20-30 %) a Holandsko 30 %.

Pobídky fungují v modelu cash rebates – tedy systémem stejným jako v ČR. Liší se ale několik věcí – jsou jinak nastavené výše limitů pro kvalifikaci projektu o pobídku. Zahraniční produkce musí utratit alespoň 300 000 EUR na celovečerní hraný a televizní film nebo seriál a pobídka umožňuje i slate funding (balíček projektů – max. tři), nebo 150 000 EUR pro jeden hraný, dokumentární nebo animovaný film o stopáži alespoň 70 minut v délce 3 let. Není nastaven limit uznatelných nákladů, které zahrnují royalties a honoráře herců a štábu, kteří mají daňový domicil na Slovensku.¹⁵⁵ Stejně tak Slovensko nenastavuje žádný limit pro minimální celkový rozpočet AVD.¹⁵⁶ Platí zde stejně pravidlo jako v ČR – pokud jsou celkové náklady AVD utraceny na Slovensku, pobídka se vztahuje pouze na 80 % celkového rozpočtu.¹⁵⁷ Rozdíl je v tom, že je možné pobídku čerpat v několika splátkách (počet neomezen), a to prostřednictvím možnosti předkládat průběžná vyúčtování projektu. Jediné, co musí producent dodržet, je nastavení načasování 1. splátky na chvíli, kdy dojde k prokázání útraty konkrétní stanovené výše uznatelných nákladů (liší se podle typu AVD).¹⁵⁸

Slovensko se českému audiovizuálnímu trhu nevyrovná především kvůli jinému rozsahu kapacit filmové infrastruktury – nedisponuje velkými filmovými ateliéry. Na druhou stranu má výhody v lokaci Tater, kde se poměrně hodně natáčí

¹⁵³ Vojtěch Kristen. *Boj o filmové pobídky. Pokud nevzrostou, hrozí odchod produkcí Netflixu či Amazonu*[online]. 3. 11. 2019 [cit. 2020-02-22]. Dostupné z: <https://www.info.cz/cesko/boj-o-filmove-pobidky-pokud-nevzrostou-hrozi-odchod-produkci-netflixu-ci-amazonu-43473.html>.

¹⁵⁴ Slovak Film Commission. *SLOVAKIA RAISES CASH REBATE TO 33%* [online]. 9. 10. 2019 [cit. 2020-03-22]. Dostupné z: <https://www.filmcommission.sk/news/slovakia-raises-cash-rebate-to-33/>.

¹⁵⁵ *Tamtéž*.

¹⁵⁶ Olsberg SPI. *Global Incentive Index 2019*. [cit. 2020-06-11].

¹⁵⁷ Slovak Film Commission. *SLOVAKIA RAISES CASH REBATE TO 33%* [online]. 9. 10. 2019 [cit. 2020-03-22]. Dostupné z: <https://www.filmcommission.sk/news/slovakia-raises-cash-rebate-to-33/>.

¹⁵⁸ Barbara Hessová. Interview. Bratislava, 12. 6. 2020.

a zahraničním štábům se i pro několik obrazů vyplatí na Slovensko i díky pobídkové sazbě jet AVD realizovat.¹⁵⁹

Velké mezinárodní projekty realizované v uplynulých letech na Slovensku jsou například „*Rudá volavka*“ (rež. Francis Lawrence), „*Drakula*“ (rež. Steven Moffat a Mark Gatiss), „*Hanna*“ (rež. S. A. Smith), „*Marco Polo*“- 2. série (rež. J. Rønning, E. Sandberg, A. Sakharov).¹⁶⁰

Tabulka č. 1 – Pobídkové modely v zemích konkurenčních ČR 2019.¹⁶¹

Pobídkové modely v zemích konkurenčních ČR 2019			
	Typ pobídkového systému	Roční alokace fin. prostředků	Sazba
ČR	Cash rebate	1,3 mld Kč	20%
Maďarsko	Tax shelter	2,582 mld Kč	30%
Polsko	Rebate	1,278 mld Kč	30%
Německo (DFFF)	Rebate	3,355 mld Kč	20%, 25%
Německo (GMPF)	Rebate	402 mil. Kč	20%
Velká Británie	Tax credit	24,8 mld Kč*	25%
Lotyšsko	Rebate	21,41 mil. Kč	20%, 25%
Slovensko	Cash rebate	107,4 mil. Kč (187,9 mil. Kč pro 2020)	20% (33% od 1.1.2020)

*údaj vypočítaný dle Creative Industries Statistics -

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/826824/August_2019_Commentary_Creative_Industries_Statistics.pdf

¹⁵⁹ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

¹⁶⁰ Chris Evans. *Slovakia cash rebate will rise to 33%*. [online]. 7. 10. 2019 [cit. 2020-06-12]. Dostupné z: <https://www.screendaily.com/news/slovakia-cash-rebate-will-rise-to-33/5143564.article>.

¹⁶¹ OLSBERG SPI. *Global Incentive Index 2019*. [cit. 2020-06-15].

5. Analýza českého pobídkového systému

Následující část práce se zabývá analýzou současného nastavení českého pobídkového systému z perspektivy českých producentů a dalších vybraných českých filmových profesionálů. Následně reflektuje konkrétní návrhy změn na základě rozhovoru s ředitelkou SFKMG, Helenou Bezděk Fraňkovou. Kapitola dále shrnuje aktuální zamýšlené změny ze strany SFKMG, a to v situaci, kdy se po krizi covid-19 chod společnosti a filmového průmyslu nyní, na začátku června 2020, začíná postupně vracet do svého původního stavu.

5.1 Respondenti a seznam výzkumných otázek

V období únor až červen 2020 jsem oslovila 12 filmových profesionálů a požádala je o spolupráci nad otázkami týkajícími se evaluace současného českého pobídkového systému. S ohledem na to, že v březnu začala pandemie covid-19, uskutečnila se většina sběru dat formou e-mailové komunikace, část respondentů byla ochotná odpovědět formou strukturovaného osobního rozhovoru. Výstupem mého výzkumu jsou následující podkapitoly hodnotící jednotlivé prvky českého systému z perspektivy primárně českých producentů.

5.1.1 Respondenti

Výběr respondentů byl realizován na základě dat SFKMG, do výzkumu byly zařazeni producenti, jejichž AVD byla realizována s finanční účastí pobídky při SFKMG a jenž byli ochotní účastnit se mého výzkumu. Snažila jsem se, aby specializace výroby AVD dotazovaných variovala s možnostmi, které současný pobídkový systém nabízí. Výzkumu se tudíž účastnili jednak producenti celovečerních hraných filmů, tak animovaného a dokumentárního filmu, stejně tak jako producenti TV seriálové tvorby a producenti servisních produkčních firem zastupující zahraniční producenty. Do výzkumu se zapojil také Petr Ostrouchov (AVKV), který se spolupodílel na tvorbě nového zákona o audiovizí¹⁶², Daniela Staníková (MEDIA), Veronika Michlová a Jan Hanzlík (ekonomové). Seznam a jednotlivé profily respondentů jsou přílohou této práce.¹⁶³ Kvůli anonymizování jednotlivých odpovědí vystupují respondenti v rámci mého výzkumu pod označením respondent 1 až respondent 12.

¹⁶² 496/2012 Sb., Zákon o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizí)

¹⁶³ Viz. Příloha č. 1 - Seznam respondentů

5.1.2 Seznam výzkumných otázek

Výzkumné otázky jsem sestavila na základě nejčastěji se objevujících kritik současného systému na základě výročních zpráv SFKMG a dokumentů MK ČR. Navazují na předchozí podkapitolu 3.2.3 *Kritika současného systému, návrhy změn ze strany SFKMG* a jejich seznam je přílohou této práce.¹⁶⁴

5.2 Výstupy z výzkumných otázek

V obecné rovině lze shrnout, že význam pobídkového systému v ČR vnímají všichni respondenti jako ekonomický nástroj, který přispívá k růstu pracovních příležitostí a oběhu peněz v systému, a současně je nezbytně nutný z pohledu udržení konkurenceschopnosti českého audiovizuálního trhu s ostatními zeměmi EU.

„Pobídka je z podstaty ekonomický nástroj a nikoli nástroj podpory domácí kinematografie.“¹⁶⁵

Všichni respondenti hodnotí, že současné nastavení systému funguje lépe než kdykoliv v minulosti, přesto by systém měl být dle názoru majority v konkrétních věcech v brzkém období aktualizován. Současně se často objevuje požadavek na zjednodušení celého systému, a to primárně stran administrativy směrem k SFKMG kvůli častým změnám.

Část oslovených producentů vnímá pobídkový nástroj částečně jako hybatel ovlivňující konkurenční boj mezi zahraničními producenty, kteří v českém prostředí nabízí vyšší sazby honorářů některým filmovým profesím, a tím v důsledku způsobují nedostupnost filmových profesionálů v rámci výroby českých AVD směrem k českým produkcím.

„Zahraniční zakázky jednoznačně ovlivňují ceny profesí i na českých projektech, kde je množství zdrojů omezené.“¹⁶⁶

„Chápu, že prvotní smysl pobídek byl nalákat do ČR filmaře ze zahraničí a zlepšit tak konkurenceschopnost filmového průmyslu v Evropě. Díky vysoké hranici [limitů pro kvalifikaci o pobídku] zde ale vzniká nerovnost nová, a to

¹⁶⁴ Viz. Příloha č. 2 - Seznam výzkumných otázek

¹⁶⁵ Respondent 5

¹⁶⁶ Respondent 6

sice mezi původními českými tvůrci, kteří jsou znevýhodnění, a zakázkovými společnostmi, které pracují pro zahraniční produkce."¹⁶⁷

„Množství zahraničních zakázek dává práci řadě filmařů a v loňském roce nastala situace, že se točilo tolik, že produkce měla v létě problém sehnat kvalitní profesionály. Většina těch nejlepších pracovala na zahraničních zakázkách (a protože každý chtěl ty nejlepší, došlo k přeplácení), tak se denní honoráře vyšplhaly do výšin, které neodpovídají českým rozpočtům a možnostem."¹⁶⁸

5.2.1 Finanční prostředky alokované na pobídky

Všichni respondenti se domnívají, že objem alokovaných prostředků by měl být navýšen z 800 milionů korun ročně výše, nebo by systém neměl být finančně zastropován. Konkrétní návrhy na výši prostředků se liší, 4 respondenti uvedli, že by částka měla dosáhnout výše 1,3 miliardy Korun.

„V loňském roce se ukázalo, že 800 milionů Kč nestačí a bylo potřeba 1,3 miliardy. Stát tuto částku dal, ale zeptejte se ředitelky Fondu, jak se zapotila. Ministryně financí dělala prý mrtvého brouka, nezbylo jít přímo za Andrejem Babišem v době, kdy vrcholily demonstrace proti jeho osobě a na nich se aktivně podíleli i filmaři. Babiš potřebných dodatečných 500 milionů zajistil a vše dobře dopadlo. Nic není černobílé."¹⁶⁹

„Myslím si, že objem peněz alokovaných na pobídku by měl být vyšší, někde kolem 1,2–1,5 miliardy."¹⁷⁰

3 z oslovených respondentů odpověděli, že by žádný alokační roční strop neměl být nastaven, a to především proto, že pobídky jsou vyplácené až po utracení finančních prostředků.

„Strop by v podstatě neměl být definovaný, neb v důsledku je takový strop především limitem ekonomické prosperity v dané oblasti. ... Za mne by

¹⁶⁷ Respondent 1

¹⁶⁸ Respondent 3

¹⁶⁹ Respondent 3

¹⁷⁰ Respondent 9

*pobídka měla být jasně definovaná v zákoně o audiovizí a v nějaké minimální výši stanovená bez ohledu na časové omezení.*¹⁷¹

*„Objem finančních prostředků se ukazuje jako nedostatečný pro hranou tvorbu zahraniční – na druhou stranu je třeba vnímat kapacitní limity celého trhu – myslím, že v tuto chvíli by bylo smysluplné hovořit o částce 1,5 mld.*¹⁷²

*„V posledních letech, kdy do ČR přicházejí obří produkce dlouhodobých seriálů, se alokace může jevit jako nedostačující. Nicméně je to komplikovaný problém, který ředitelka Fondu velmi dobře a velmi efektivně řeší. Systém pobídek a alokace finančních prostředků je nastaven určitým způsobem, nicméně tyto dlouhodobé projekty se vyrábějí často i v delším časovém horizontu než 1 rok, systém bohužel zde ze zcela logických právních důvodů nemůže takto pružně reagovat na příliv poptávky.*¹⁷³

5.2.2 Procentuální sazba pobídek

Majorita dotazovaných vnímá aktuální nastavení 20% sazby pro vratku z uznatelných nákladů za nekonkurenčně schopnou v rámci trhu EU. Nejčastěji se mezi respondenty objevuje úvaha nad zavedením sazby ve výši 25–30 %, jeden respondent se domnívá, že by sazba měla být vyšší než 30 %. Mezi respondenty často zaznívá srovnání se Slovenskem, které nově disponuje sazbou 33 %. Z tohoto srovnání usuzují, že producenti vnímají Slovensko jako zemi konkurenční ČR.

Dva producenti odpověděli, že tato otázka by měla být směřována spíše na SFKMG a jejich studie týkající se možností nastavení současného systému.

*„V momentě, kdy na Slovensku jsou pobídky vyšší o 13 %, v Maďarsku jsou vyšší tuším o 10 % a pobídky získáte už i na Ukrajině, bude otázka, jak se k tomu postaví český stát a jestli může pobídky zvýšit. Mluví se o 25 % - a to by bylo samozřejmě velmi dobrou zprávou pro všechny producenty.*¹⁷⁴

¹⁷¹ Respondent 5

¹⁷² Respondent 6

¹⁷³ Respondent 11

¹⁷⁴ Respondent 3

„Abychom byli konkurenceschopní ve světě pro zakázky, sazba by měla být někde kolem 25–30 % z uznatelných nákladů.“¹⁷⁵

„Myslím, že sazba by měla být navýšena na 30 % tak jako je tomu v mnoha jiných státech. Zajistilo by to větší konkurenceschopnost, větší obrat, více práce, a tedy i navýšení ekonomického smyslu pro stát.“¹⁷⁶

„Sazba by měla být obdobná jako v okolních státech (25 % – obecně je to jedna z nejtěžších otázek – nastavení konkurenceschopnosti a zároveň nepřehřívání systému).“¹⁷⁷

5.2.3 Pobídka kompenzující náklady kombinovaná se systémem daňové pobídky (tax shelter)

Více než polovina respondentů odpověděla kladně směrem k možnosti existence daňové pobídky formou „tax shelter“ na českém trhu, 3 respondenti přiznali, že neví, v čem systém tax shelter spočívá, 1 respondent odpověděl, že nemá názor. Ostatní filmoví profesionálové hodnotili tuto myšlenku jako spíše nerealizovatelnou a zbytečně komplikovanou, a to především administrativně. Nadto padl argument, že u modelu tax shelter by nebylo možné mít finanční strop, což by mohlo způsobit problém ve spolehlivosti alokace finančních prostředků ve srovnání se současným systémem, kde uznatelné náklady zastropovatelné jsou.¹⁷⁸

„Za určitých okolností by systém tax shelter dle mého názoru v ČR fungovat mohl, osobně bych takovou cestu uvítal s ohledem na větší flexibilitu privátního sektoru.“¹⁷⁹

5.2.4 Kulturní test

Kulturní test vnímají všichni producenti jako povinnou součást byrokracie spojené s procesem získání pobídky, dva z nich vyjádřili názor nad zbytečným administrativním zatížením pro SFKMG. Jeden respondent mluvil o své zkušenosti s testem, jímž jeho projekt neprošel a pobídku proto nezískal. Producenti komentovali konkrétněji nastavení testu stran jeho rozsahu a časové zátěže při

¹⁷⁵ Respondent 9

¹⁷⁶ Respondent 5

¹⁷⁷ Respondent 6

¹⁷⁸ Respondent 8

¹⁷⁹ Respondent 6

přípravě žádosti o registraci pobídky. Filmoví profesionálové zdůraznili, že kulturní test vychází primárně z požadavků EU, jinak by veřejná podpora děl nebyla legální.¹⁸⁰

„Test je koncipován poměrně obecně a široce, aby se tam vešla veškerá tvorba bez žánrových omezení. To je pro filmaře dobré, i když se někdy člověk musí uchýlit ke stylistickým cvičením.“¹⁸¹

5.2.5 Změny systému, které mohou pomoci lokálním producentům

„Vyšší pobídky?“¹⁸²

„Osobně bych podporu ryze české (i kopr. tvorby s majoritní českou produkcí) viděl spíše v subvencích [dotacích] než pobídkách.“¹⁸³

Nastavení finančních limitů pro kvalifikaci o pobídku

Mezi změny, které by mohly vést ke zpřístupnění pobídek jako nástroje financování tvorby českých (majoritních) producentů, řadím možnost změny nastavení finančních limitů uznatelných nákladů pro kvalifikaci o pobídku.

Názory respondentů se v tomto směru rozcházejí. Jedna skupina dotazovaných považuje současné nastavení limitů za příliš vysoké a domnívá se, že by mělo být jejich nastavení nižší. Hodnotí, že mnoho českých producentů na pobídku kvůli tomuto limitu nedosáhne. Z jejich pohledu se při tom toto netýká pouze low-costových nezávislých AVD, ale především animovaného filmu, televizní tvorby a seriálů. Jeden z respondentů hodnotí, že v tomto ohledu jsou podmínky např. na Slovensku přijatelnější, a tudíž českému filmu může hrozit, že se paradoxně jeho výroba může přesunout mimo ČR.

„Konkrétně u animované tvorby v současnosti řešíme [nastavení limitů] jako disfunkční, v tomto modu nepodporují domácí výrobu (které animované projekty ze zahraničí se zde s pobídkami realizovali? Které seriály domácí produkce?) a do určité míry ani domácí animovanou tvorbu. Konzultujeme s kanceláří Fondu a

¹⁸⁰ Respondent 8

¹⁸¹ Respondent 3

¹⁸² Respondent 2

¹⁸³ Respondent 3

snažíme se najít cestu, jak animaci více a efektivněji podpořit – nižší limity, delší doba trvání, jiné cash flow, jiné definice typu děl (seriálová tvorba).¹⁸⁴

2 respondenti jednoznačně souhlasí s adekvátním nastavením současných limitů.

„Podmínky registrace a min. výše uznatelných nákladů jsou dle mého názoru nastaveny v pořádku. Částky odpovídají velikosti českých rozpočtů pro české producenty. Pro zahraniční by mohly být nastaveny výš, jelikož poměry českých rozpočtů a rozpočtů zahraničních jsou neúměrné. Platí to i v případě, že se jedna zahraniční akční scéna točí zde, a tedy může zde čerpat pobídku např. o rozpočtu 100 mil. Kč.“¹⁸⁵

Rozdílné nastavení limitů směrem k českým a zahraničním produkcím však není možné, došlo by k porušení pravidel hospodářské soutěže dle pravidel EU.

Možnost vyplacení pobídky před zahájením výroby AVD

Tato otázka vynesla v rámci mého výzkumu nejzajímavější a velmi rozdílné reakce. Většina dotazovaných vnímá možnost vyplacení pobídky předem za výhodnou, nicméně komentuje možnou ztrátu kontroly a administrativní obtížnost pro SFKMG. V historii pobídek v ČR byla již tato možnost dostupná při PPF (kauzu Poslední z Aporveru zmínili 4 producenti), nicméně byla zrušena právě z důvodů možného rizika nedokončení projektu.

Otázka dále ukázala, že ne všichni respondenti dobře znají český systém a možnost čerpání pobídky formou 2 splátek: první od 10. natáčecího dne, druhé po ukončení výroby AVD spolu s předložením auditu.

„Pokud producent natáčí film v koprodukcii s ČT za pomoci dotace od Fondu a pobídek, dostává poměrně vysoké procento rozpočtu po natáčení nebo dokonce po dokončení filmu. Pokud jde o vyšší rozpočet a produkce má dostat pobídky de facto až po vyúčtování, bývá to tak 2 měsíce po úplném dokončení filmu, další měsíc a víc trvá audit, kontrola na Fondu a vyplacení. Často se z pobídek platí i část natáčení a mezi natáčením a získáním financí z pobídek uplyne běžně 6 měsíců nebo také 1 rok. A nejde, aby tvůrci, kteří

¹⁸⁴ Respondent 6

¹⁸⁵ Respondent 7

*natáčí v červenci jednoho roku, dostali peníze (nebo část) následující rok třeba v květnu. To je velký problém a velice by pomohlo i průběžné čerpání pobídek bezprostředně po natáčení.*¹⁸⁶

*„To už možné je, není? První část pobídky je možné čerpat po skončení natáčení a druhou po ukončení projektu. Je to samozřejmě lákavá představa, možnost čerpat pobídku již na základě alokované částky, ale opět se domnívám, že smysl pobídky je z podstaty jiný. Nejde o úvěrový program.*¹⁸⁷

*„Ano, cash flow projektů je finančně extrémně náročné, výrazně odčerpává prostředky pro podporu na stranu financujících subjektů (bank) a každé zlepšení by podpořilo nezávislého producenta v jeho nelehkém postavení. Na druhé straně jsem si vědom rizik s možnými nepoctivými účastníky, ale považuji je za exces z fungujícího prostředí.*¹⁸⁸

*„Tato možnost zde již existuje. Lze požádat o 2 splátky. Tedy teoreticky mohou žádat o 1. např. 5. natáčecí den, budu-li mít náklady zaplacené. 2. splátku pak inkasují na konci. Řáda českých producentů této relativně nové možnosti využívá pro doplnění cash flow. Administrativně je to náročnější než v jedné splátce, ale přínos to má.*¹⁸⁹

*„To je odvážný nápad, který by jistě byl kladně přijímán našimi zahraničními partnery/producenty. Často si na výrobu projektu berou poměrně drahé půjčky a proces vyúčtování, auditování až po vyplacení pobídky v průměru cca 3-4 měsíce zabere, což půjčku u banky prodražuje. Nicméně, možnost vyplacení pobídky na 2x již existuje, má poměrně jasná a přísná pravidla. U projektů zahraničních servisů ale tuto možnost málo kdy využijeme, protože postprodukční náklady většinou nevznikají na české straně.*¹⁹⁰

¹⁸⁶ Respondent 3

¹⁸⁷ Respondent 5

¹⁸⁸ Respondent 6

¹⁸⁹ Respondent 7

¹⁹⁰ Respondent 11

„Já bych to nedělal. Domnívám se, že by o pobídku pak mohly žádat produkce, které nemají svá AVD dofinancovaná, aby oddálily svůj cashový problém. Domnívám se, že na českém trhu vzniká velké množství filmů, které profinancované nejsou a poté dluží měsíce peníze svým dodavatelům a toto by mohl být jeden z nástrojů, jak si dílo předfinancovávat.“¹⁹¹

5.2.6 Pobídky na regionální úrovni

Mou otázku směřovanou na zavedení pobídky na regionální úrovni je nutno brát rezervovaně, byla položena zcela orientačně, bez konkrétního návrhu, nicméně vedla částečně ke zpětné vazbě náhledu producentů na možnosti financování AVD v ČR na krajské/regionální úrovni.

„Každý zdroj peněz do tvorby by přispěl jejímu zkvalitnění.“¹⁹²

„Všechny způsoby, jak posílit regionální a „necentrální“ financování z více zdrojů vnímám jako pozitivní – jak na straně regionů, tak na straně výrobců.“¹⁹³

„Pobídka na krajské a regionální úrovni by se mi líbila. Kombinovatelná pobídka státní a regionální by byla zajímavá, ale nemám to nyní promyšlené. Nyní, když chci točit v regionu, tak mi region nemůže příliš moc pomoci, ta filmová kancelář. Mám s tím několik zkušeností, fakticky mi kanceláře nepomohly. (...) Žádosti o dotaci jsem zatím nepodával.“¹⁹⁴

„Vnímám to jako logický a moudrý nástroj měst a krajů k místnímu rozvoji, a tedy i příjmů do městských/krajských pokladen.“¹⁹⁵

Filmoví profesionálové hodnotili, že pobídka nevázaná na místní utrácení prostředků by se nevyplatila. Systém je nyní v podobě dotací v podstatě stejný jako pobídka, s tím rozdílem, že získá-li producent grant na úrovni regionu, je ve výši 100 %, které je povinen obvykle v kraji utratit oproti 20 % pobídky uznatelných nákladů. Granty se tak ve výsledku nyní jeví pro jednoho producenta

¹⁹¹ Respondent 9

¹⁹² Respondent 3

¹⁹³ Respondent 6

¹⁹⁴ Respondent 9

¹⁹⁵ Respondent 5

jako výhodnější, než hypotetické nastavení pobídky ve výši 20 % jako při SFKMG na úrovni menšího správního celku.

5.2.7 Prezentace pobídek vládě

Prezentace pobídek vládě (předsedovi vlády a ministrům financí a kultury) je při SFKMG realizována primárně Helenou Bezděk Fraňkovou. Zajímalo mě, jak producenti reflektují a hodnotí úsilí v tomto směru vyvíjené. Za důležité považují zjištění, že většina producentů není o průběhu jednání mezi SFKMG a vládou ČR příliš informována (nebo to alespoň prezentují). Dále producenti hodnotí jako nedostatečnou rovinu prezentace pobídek směrem k veřejnosti, a v důsledku toho vidí spojitost s ochotou/neochotou politiků systém pobídek podpořit.

„Mám pouze informace z médií, z nich vnímám, že jde o systém, který má výrazný ekonomický přínos z hlediska investic, výběru daní, zaměstnanosti a dalších parametrů. To je dle mého názoru to jediné, na co vláda slyší.“¹⁹⁶

„Upřímně o tom moc nevím, ale jedno je jisté: práci, kterou udělala ředitelka Fondu Helena Fraňková je obdivuhodná a nevím, jestli je filmařskou obcí doceněna. Má velkou zásluhu na tom, že pobídky u nás existují. A nutno říct, že i vládnoucí strany se k tomu postavily čelem a filmaře podpořily. ODS – a to jsem ji léta volil – tvrdila, že film se o sebe musí postarat sám v tržní ekonomice. Nebyly pobídky, ani Fond nedostával finance na podporu českých filmů ze státního rozpočtu. Na rozdíl od bohatě dotovaných divadel. V tom se učinil obrovský krok dopředu.“¹⁹⁷

„Nevím, na žádné prezentaci SFKMG směrem k vládě jsem nebyl. Mám k dispozici věstníky a reporty APA a Fondu, a to je vše, co vím. Myslím si, že veřejnost obecně málo ví, že pobídky nejdou filmařům, ale že zůstávají v celé společnosti. Toto je málo prokomunikované. (...) Politici poté systém nepodpoří, protože v očích veřejnosti nemá pozitivní body.“¹⁹⁸

¹⁹⁶ Respondent 2

¹⁹⁷ Respondent 3

¹⁹⁸ Respondent 9

5.2.8 Spolehlivost a předvídatelnost současného systému

Všichni respondenti hodnotí současnou situaci jako nepředvídatelnou, v čemž hraje především roli krize covid-19 a obecný problém nepředvídatelnosti, byť i následujících týdnů. Hodnocení se však v mnoha případech vztahuje také na obecnou reflexi českého pobídkového systému. Nepředvídatelnost se například opírá o nedávné vyčerpání finančních prostředků při SFKMG určených na pobídky. Producenti hodnotí nepředvídatelnost výše prostředků, které budou s každým rokem na pobídku alokovány a ocenili by alokaci prostředků na další dobu dopředu (alespoň 2-3 roky), což by více odpovídalo reálné době financování a developmentu AVD. Dále hodnotí negativně časté změny pravidel při SFKMG, kdy je pro ně složité tyto úpravy reflektovat.

„Producanti se vždy naučí pracovat s modelem tak, jak je nastaven. v minulých letech se ale pravidla měnila, to samozřejmě přispívá ke zmatkům, a protože Fond je opravdu přísný, pokud něco není včas nebo úplně v pořádku, bude výhodou, když se pravidla měnit moc nebudou.“¹⁹⁹

„Z pohledu zahraničního, a především studiového producenta, systém zcela předvídatelný není. Pobídky nejsou ukotveny v zákoně coby stabilní systém s jasně definovanou minimální alokací pro každý rok. Získání takového producenta proto vyžaduje nadstandartní úsilí českého producenta a SFKMG, nekonečnou řadu vyjednávání a víru v to, že věci dopadnou dobře, tedy tak jak slibujeme.“²⁰⁰

„Nikoliv, současný systém není spolehlivý – viz. situace s vyčerpáním prostředků a nejistota všech hráčů – plus ztráta předjednaných projektů s ohledem na nutnost dodávat (vysílat) v dohodnutých termínech.“²⁰¹

„Nikdo z nás do budoucnosti nevidí, kdo mohl před rokem tušit, že u nás bude chtít Netflix, Amazon – potažmo nezávislí producenti vyrábějící pro Netflix a Amazon – točit tři a více opravdu velkonákladových seriálů zároveň?“

¹⁹⁹ Respondent 3

²⁰⁰ Respondent 5

²⁰¹ Respondent 6

*Naše servisní produkce jsou v podstatě závislé na globálním dění celosvětového trhu.*²⁰²

*„Peníze by měly být alokované na pobídky v delším časovém horizontu, aby se dalo plánovat. Financování u větších projektů je práce na několik let a ve chvíli, kdy producent neví, jaké peníze budou za dva roky na pobídky alokovány, s nástrojem pobídky se mu poté velmi komplikovaně pracuje. (...) 2 až 3 roky dopředu by byly ideální. Současný systém je nepředvídatelný. Pokud by byl plán třeba na 5 let, bylo by to ideální. Vše je o dlouhodobé strategii. Kdyby byla dlouhodobá strategie a byl by minimální objem alokovaných prostředků dopředu, dalo by se s tím nějak pracovat.*²⁰³

*„Současný systém určitě předvídatelný není, ale obtížně se hledá zlepšení. Chování producentů lze těžko odhadnout – někdo natáčení posune, někdo zruší, protože nesehnal prostředky a někdo nedokáže dost dobře predikovat. "Nepředvídatelnost" je tedy dost ovlivněná faktorem chování a jednání lidí, a to je těžké i pro psychology, natož pro SFKMG. (...) Minimálně by měly být známy plány na 3 roky, to je doba, za kterou se dá film připravit a natočit. 5 let je velmi dlouhé období a může dojít k řadě změn.*²⁰⁴

*„Malér by nastal, kdyby další rok prostředky alokovány nebyly nebo došlo k jejímu výraznému snížení. A po koronaviru lze předpokládat zásah do rozpočtu státu zejména v těchto "zbytných" položkách. Z tohoto pohledu by bylo velmi dobré mít výhled alespoň na 2, 3 roky dopředu.*²⁰⁵

5.2.9 Dopad krize covid-19

Respondenti pochopitelně doufají v brzký návrat do normálního režimu, včetně opětovného nastartování výroby. Obávají se, že plošným efektem krize bude strategie úspory – a to jednak na straně firem a podniků, tak státu, což může v důsledku vést ke snížení objemu prostředků alokovaných na pobídku v dalším roce.

²⁰² Respondent 11

²⁰³ Respondent 9

²⁰⁴ Respondent 7

²⁰⁵ Respondent 3

V letošním roce očekávají filmoví profesionálové možný propad a nevyčerpání všech finančních prostředků na pobídku.

„Ještě je brzy na předjímání. Faktem je, že firmy a průmyslové podniky začaly strašně šetřit. Takže si přeji rychlý návrat do normálu, a ačkoliv jsou ekonomicky silní, tak se podílejí na zpomalení ekonomiky. A může se stát, že vláda a stát budou muset šetřit a dát další roky méně. Momentálně se ale Fond snaží filmovou branží rozhýbat.“²⁰⁶

„Predikci od Fondu [v souvislosti s krizí covid-19] žádnou nemám, sám jsem nyní v situaci, kdy plánuji žádat o pobídku a jsem zvědavý, co se stane. (...) Fond by měl motivovat především zahraniční produkce, aby sem peníze přivezly.“²⁰⁷

²⁰⁶ Respondent 3

²⁰⁷ Respondent 9

6. Návrhy změn modelu filmových pobídek v ČR

6.1 Shrnutí výstupů z výzkumných otázek – pohled producentů

Ze získaných dat od českých producentů vyplývají následující, převládající zjištění:

- Současná pobídková sazba 20 % je nízká, měla by se zvýšit alespoň na 25 %
- Objem alokovaných prostředků je nízký, měl by být navýšen na 1,2-1,3 mld. Kč či být nezastropován
- Současné limity pro možnost ucházet se o pobídku jsou adekvátní s výjimkou animovaného filmu a seriálové tvorby
- Systém by měl být spolehlivější a v delším časovém horizontu předvídatelný (alespoň 2 roky předem)
- Nastavení byrokratických kroků by mohlo být jednodušší zejména v nástroji kulturního testu
- SFKMG a filmařská obec by měla pracovat na propagaci (a následném pochopení) nástroje pobídek také směrem k široké veřejnosti
- Producenti by ocenili více informací o směřování nastavení pobídkového (v současné krizi covid-19)
- Možnost zavedení pobídek na regionální úrovni je zajímavá

6.2 Zpětná vazba od SFKMG

Po analýze dat získaných od respondentů – producentů jsem oslovila Helenu Bezděk Fraňkovou pro možnost nahlédnout problematiku z pohledu SFKMG. Rozhovor přinesl níže popsané výstupy a je částečně doplněn o informace poskytnuté Pavlínou Žipkovou z Czech Film Commission, spadající také pod SFKMG²⁰⁸.

Finanční prostředky alokované na pobídky

Pobídkový systém se každý rok zvětší. *„Nejdříve jsme měli 300 milionů, potom 500, 800 a minulým a letošním rokem jsme se dostali na 1,3 miliardy.“*²⁰⁹ Objem finančních prostředků alokovaných na pobídky určuje vláda a vždy záleží

²⁰⁸ Byla založena v roce 2004 a od 1. února 2017 je součástí SFKMG.

²⁰⁹ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

na tom, jak filmový průmysl vnímá současný předseda vlády, ministr financí a kultury. „Ministři se každý druhý rok mění. A jednání začínají zase znovu. Většina nových ministrů navrhuje, abychom byli stateční a zkusili to bez pobídek.“²¹⁰ To však v EU, kde jsou pobídkové systémy zavedeny prakticky plošně, není ekonomicky-relevantní pohled na tuto problematiku.

„Pomineme-li dobu koronavirovou, a tedy nemožnost přesnější predikce chování trhu (i když komise „cítí“, jakým směrem se bude trh ubírat), v rámci udržení konkurence by mělo dojít ke změně roční alokace ze státního rozpočtu tak, aby nedocházelo k vyčerpání roční částky a nemusel být opětovně (jako loni) zastaven systém registrace do pobídkového systému.“²¹¹

Objem prostředků nemůže být nezastropovaný, protože to systém neumožňuje – zákon o státním rozpočtu ČR²¹² nutí státní úředníky alokovat a zavázat se pouze prostředky, kterými stát skutečně disponuje. „Peníze, ze kterých se pobídky vyplácí, jdou z daní fyzických a právnických osob. Potom jsou zde státní majetky, a to je vše. Spotřební daně jdou do zdravotnictví, [sociální a zdravotní pojištění tamtéž]. Stát více peněz prostě nemá. SFKMG bojuje s tím, komu stát peníze dá. Boj o peníze musí být vyvažovaný v rámci jednání s vládou tím, o jak důležitou komoditu se jedná.“²¹³

Alokace prostředků na pobídku je komplikovaná – podléhá rozpočtovým pravidlům (Zákon o rozpočtových pravidlech č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů)²¹⁴ a zákonu o veřejnoprávní ochraně. Toto zajišťuje především zákon č. 634/1992 Sb. o ochraně spotřebitele²¹⁵.

²¹⁰ Tamtéž.

²¹¹ Pavlína Žipková. Interview. Praha, 1. 4. 2020.

²¹² Zákon č. 355/2019 Sb.

²¹³ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

²¹⁴ Zákon o rozpočtových pravidlech upravuje tvorbu, funkce a obsah střednědobého výhledu státního rozpočtu; příjmy a výdaje státního rozpočtu; státní finanční aktiva a pasiva; finanční hospodaření organizačních složek státu; finanční kontrolu; podmínky zřizování státních fondů; způsob řízení státní pokladny a řízení státního dluhu; hospodaření s prostředky soustředěnými v Národním fondu. Zákony pro lidi. Zákon č. 250/2000 Sb. [online]. [cit. 2020-06-13]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>.

²¹⁵ Zákon upravuje řadu podmínek podnikání z hlediska ochrany spotřebitele, úkoly veřejné správy v oblasti ochrany spotřebitele a oprávnění spotřebitelů a činnost spotřebitelských sdružení. Zákony pro lidi. Zákon č. 634/1992 Sb. [online]. [cit. 2020-06-13]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-634>.

„Tyto dva zákony Ministerstva financí říkají, že nemůžete někomu slíbit neboli udělat podmíněný závazek v účetnictví v momentě, kdy nemáte volné peníze.“²¹⁶ Pokud tedy SFKMG nemá v rozpočtu volné peníze, nemůže přijmout další subjekt žádající o pobídku a nemůže subjektu nic předem ani nic slíbit. „Pokud SKMFG v určitý moment peníze nemá, nemůže nové žádosti přijímat, a to i v případě, že poptávaný projekt může být dotočený až za rok a půl.“²¹⁷ Zákony určující plánování výdajů ČR v tomto zabraňují, nicméně je to legitimní. „Měsíční výplata také pokryje pouze určité náklady a nemůžete jít do dluhu. (...) To stejné vyžaduje zákon o veřejnoprávní kontrole – státní úředník nesmí peníze alokovat na něco, na co stát peníze reálně nemá.“²¹⁸

Procentuální sazba pobídek

„Každá změna pobídkového systému směrem „nahoru“ – alokace, výše procenta – [producentovi i pobídkovému systému jako takovému] pomůže.“²¹⁹

„Nyní je český systém nastaven tak, že producent vynaloží 4 koruny na to, aby dostal 1 korunu z pobídek. V momentě, kdy procento zvýším, stane se, že za 4 koruny dostane koruny 2 a pak za 4 koruny 3 koruny a tak dále a potom je to nevýhodné pro stát. Nadto je nutné počítat s byrokratickou administrací úřadů a je to nevýhodné.“²²⁰ Pokud by byla výše pobídky byla nastavena neúměrně výše, nástroj pobídky se změní v dotaci, a to není jeho smyslem ani podstatou.

Současné nastavení sazby hodnotí SFKMG jako nízké a snaží se o její navýšení. V současné době SFKMG připravuje podklady v otázce krátkodobého a rychlého navýšení sazby s ohledem na covid-19, nicméně debata na toto téma s vládou zatím nebyla otevřena. SFKMG sleduje postoje okolních zemí a změny nastavení jednotlivých sazeb. *„Některé státy se rozhodli dávat pobídku tak vysokou, že se jim to nevrátí.“²²¹*

²¹⁶ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

²¹⁷ *Tamtéž.*

²¹⁸ *Tamtéž.*

²¹⁹ Pavlína Žipková. Interview. Praha, 1. 4. 2020.

²²⁰ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

²²¹ *Tamtéž.*

Dle propočtu aktuální poptávky, kterou SFKMG sleduje, by současných 1,3 mld. Kč mělo pro letošní rok stačit. „S každou novou žádostí neustále propočítáváme cash flow. V tento moment dle avíz určujeme částku, kterou potřebujeme ke splnění očekávaných závazků.“ Pokud SFKMG nemá možnost peníze projektu alokovat (z budoucích rozpočtů to není možné, mohlo by jít o arbitráž), přeruší řízení.

„My nepotřebujeme zvedat víc než 25. Nyní máme přetlak za 1,3 miliardy a vyděláme 9 miliard. Průmysl nyní nepojme více projektů, máme pouze 2 ateliéry, průmysl neobslouží více projektů. Například Malta má vysokou sazbu pobídek, 30-40 %, ale jsou v jeden moment schopní dát dohromady pouze 2 štáby. Tudíž musí projekty velmi plánovat a vrstvit v čase, a když přijede někdo v době, kdy se dva projekty již točí, nedostane se sem z kapacitních důvodů.“²²²

Pobídka kompenzující náklady kombinovaná se systémem daňové pobídky (tax shelter)

„Tax shelter u nás existovat nemůže.“²²³ Systém tax shelter funguje v podobě daňové asignace²²⁴, a je pro státní rozpočet nepredikovatelný z pohledu toho, kdo jej uplatní. „Z toho důvodu nemůže [český] stát plánovat své příjmy a výdaje, protože není čitelné, kolik subjektů odvede daně. Stát tedy v této situaci přestává mít přehled o tom, jaký bude výběr daní a nemůže plánovat.“²²⁵ „Český stát tento systém nikdy nedovolí, protože je neukontrolovatelný.“²²⁶

²²² Tamtéž.

²²³ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

²²⁴ Daňová asignace je způsob veřejného financování neziskového sektoru. jde o nástroj vlády v rukách daňového poplatníka, jenž mu umožňuje přímo rozhodovat, jak bude s částí jeho daně z příjmu nakládáno. Tuto částku tedy neodvádí státu, ale poskytne ji některé veřejně prospěšné organizaci, církvi či občanskému spolku, čistě dle svého uvážení. Tento aparát je typický zejména pro země střední a východní Evropy. V ČR byl několikrát v parlamentu návrh zákona, který by daňovou asignaci umožňoval, ale pokaždé byl zamítnut (2001 a 2005). NADACE NEZISKOVKY. 05/2004 Daňové asignace – přínos, či riziko? [online]. [cit. 2020-06-13]. Dostupné z: https://www.neziskovky.cz/clanek/852/projekty_530_533/ nezobrazovane-clanku_knihovna_archivcz/052004-danove-asignace---prinos-ci-riziko/.

²²⁵ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

²²⁶ Tamtéž.

Kulturní test

Kulturní test je povinný ve všech zemích EU disponujících pobídkou, jeho podoba se mírně liší, ale ve své podstatě je strukturálně všude stejný. Byl zavedený ve všech zemích EU především proto, aby EU obhájila existenci pobídky, jinak by veřejná podpora děl touto formou nebyla legální.²²⁷

„Kulturní test je [komplikace], kterou si vymyslel Brusel. Jejich požadavky na začátku byly neuvěřitelné. Na začátku navrhovali, že téma AVD musí být na základě prokazatelně žijící osoby.“²²⁸

Naštěstí se jej podařilo nastavit tak, že jde víceméně o formální nástroj, kterým projde většina AVD. Pokud by SFKMG měl přistoupit ke změně současného nastavení, bude muset opět podstoupit zdlouhavá jednání s Evropskou komisí.

Nastavení finančních limitů pro kvalifikaci o pobídku

Nastavení limitů pro kvalifikaci o pobídku je, podobně jako výše vratky uznatelných nákladů, založena na základní myšlence pobídka vs. podpora. *„Původní myšlenka např. u seriálů byla přitáhnout velké projekty jako je Carnival Row, Hra o trůny a dát lidem práci. Není to o tom, že chceme „dotovat“ každý projekt.“²²⁹*

Snížení limitů uznatelných nákladů u jednotlivých typů AVD vede ke zvýšení poptávky zejména na straně lokálních producentů a SFKMG je poté zatížen vyšší administrativou zvyšujícího se objemu pobídkových projektů. *„Když se sníží limity, potřebujeme více než 1,3 mld., protože potřebujeme více úředníků na kontrolu. Chceme to?“²³⁰*

SFKMG má nyní vytvořený koridor cen. To znamená, že z auditů projektu čerpajících pobídky má u všech položek stanovanou hranici nejvyšší a nejnižší částky. *„My do systému vložíme excellové vyúčtování projektu a tam, kde částka vybočuje nad, tam je něco alarmujícího. Posléze jdeme do účetnictví subjektu a chceme vědět, proč když normálně např. kamerový department stojí tolik, proč*

²²⁷ Petr Ostrouchov. Interview. Praha, 1. 6. 2020.

²²⁸ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

²²⁹ *Tamtéž.*

²³⁰ *Tamtéž.*

najednou stojí tolik. Poté třeba zjistíme, že tam byl záběr z helikoptéry a vše je v pořádku."²³¹ Tento systém není o stropu, ale o kontrole.

Možnost vyplacení pobídky před zahájením výroby AVD

„Pobídky nejsou investicí, to je potřeba uvědomit si. Jejich výhoda pro místní ekonomiku spočívá v tom, že producent peníze nejprve prokazatelně utratí, potom teprve část svých prostředků získává zpět.“²³²

Pobídka se vypočítává z každé zaplacené faktury, dokud je SFKMG nemá k dispozici, nemůže pobídku proplatit. *„Systém je nastavený nyní dobře,... SFKMG nikoliv dotuje, ale pobízí soukromý subjekt, aby vzal svoje vlastní finanční prostředky a utratil je za české služby.“²³³*

PPFP v minulosti umožňoval proplácení pobídky formou dotace dříve, než byl projekt dokončen, ale nebylo to nastavení systému umožňující spolehlivou kontrolu čerpání prostředků. *„Úřední vláda [tehdy] nemohla pobídky dát do zákona, napsali je do dotačního programu. Ten je bohužel závislý na fiskálním roce, tzn. na začátku roku dostanu peníze a ty musím do 31.12. daného roku vyplatit z účtu, jinak vám je stát sebere.“²³⁴* Při PPFP úředníci alokovali částku na film a producentovi dali poměrnou část utracenou za daný fiskální rok. Proto došlo ke kauze „Aporver“.²³⁵ *„Vada systému byla, že při kontrole projektu potřebuje Fond vidět projekt celý.“²³⁶* Je proto nutné, aby SFKMG mohl zkontrolovat v perspektivě celého projektu, zda je částka adekvátní oproti účtované službě. Při PPFP, fungující na bázi dotace – fiskálního roku, bylo obtížně rozeznatelné, kolik na danou službu bude vypláceno ještě další rok.

Aktuální možnost rozdělit pobídku do 2 splátek (čerpat peníze od 10. natáčecího dne) využívají jen české filmy. *„Je to úleva pro české filmy, aby dostaly vrácenou pobídku a mohli ji použít včas do výroby.“* Systém byl tímto způsobem nastavený po dohodě s APA. *„Splátek není více, protože producent musí vždy část,*

²³¹ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

²³² Pavlína Žipková. Interview. Praha, 1. 4. 2020.

²³³ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

²³⁴ *Tamtéž.*

²³⁵ *Nedokončený velkorozpočtový film Poslední z Aporveru se bude dražit v dubnu* [online]. 31.1.2020 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/kultura/nedokonceny-velkorozpocetovy-film-posledni-z-aporveru-se-bude-drazit-v-unoru.A200131_141046_In_kultura_rkj.

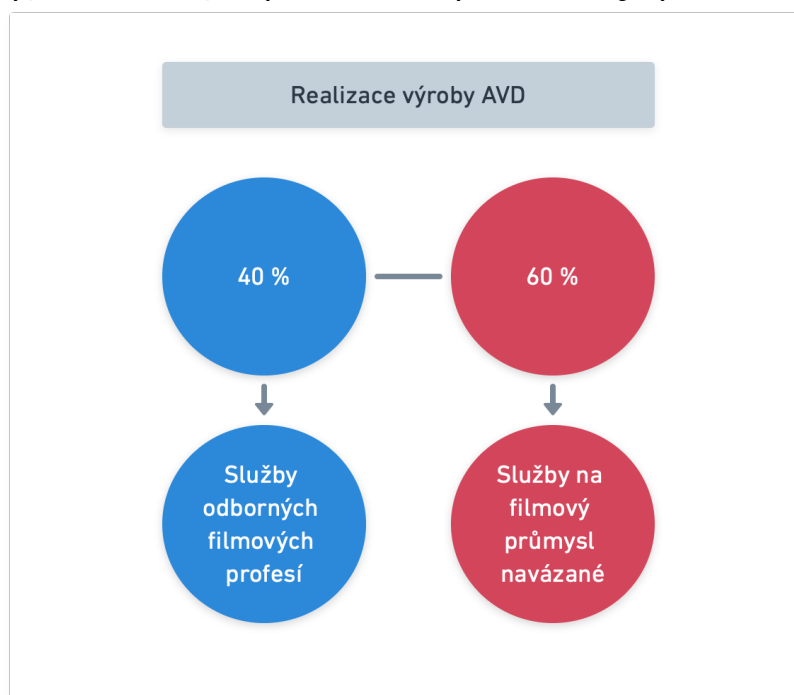
²³⁶ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

kteřou chce vyplatit, zauditovat a český producent obvykle nechce platit více než 2 audity.²³⁷ U animovaného filmu je těžko predikovatelné a uhlídatelné, jak dlouho daná metoda animace trvá, tudíž jej není možné na rozdíl od hraného filmu a dokumentu kontrolovat formou denních zpráv. Vykazovat objem výroby je v tomto případě komplikované, proto není možné při SFKMG pobídce čerpat ve 2 splátkách.²³⁸

Prezentace pobídek vládě

Politici vnímají pobídku pozitivně, pochopí-li, že jde o finanční nástroj, který reprezentuje investice v poměru 60:40. 40 % odběru služeb jde směrem k odborným filmovým profesím, 60 % na služby navázané na filmový průmysl.

„Tedy 60 % výrobních rozpočtů AVD jde do nefilmového sektoru (podpora drobných, malých a středních podniků nefilmového charakteru – dřevozpracující průmysl (kulisy), kostýmy, rekvizity, stavba, umělecké rukodělné profese (kováři apod.), maskéři, autodoprava, cateringové služby, restaurace, ubytovací služby a mnoho jiných).“²³⁹

Obrázek č. 5 – Schéma Realizace výroby AVD, poměr odběru služeb.

²³⁷ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

²³⁸ *Tamtéž.*

²³⁹ Pavlína Žipková. Interview. Praha, 1. 4. 2020.

Dále je důležitý aspekt útrat v regionech – posílení místních ekonomik. „Za tímto účelem spolupracuje FC [Czech Film Commission] se sítí 11 regionálních filmových kanceláří. FC připravuje podklady pro HBF [Helenu Bezděk Fraňkovou], vybraných jednání a prezentací politikům se přímo účastní. Na národní i regionální úrovni. Největší část přímých jednání ale leží na HBF.“²⁴⁰

Prezentaci SFKMG znesnadňuje nestabilní složení vládního kabinetu ČR, zejména střídající se pozice ministra kultury.²⁴¹

Pobídky na regionální úrovni

„Toto již v některých krajích funguje, ne ale jako pobídka. Filmové fondy (Jihomoravský, Moravskoslezský) mají systém nastavený tak, že producent musí část svých nákladů utratit v kraji.“²⁴²

Systémy na regionálních úrovních jsou kvůli legislativnímu nastavení definované jako dotace – umožňují tak producentovi získat finanční prostředky dříve a ve výši (hypotetických) 100 %, které musí v regionu utratit. Pobídka naproti tomu, byla-li by nastavena podobně jako při SFKMG, by umožnila alokaci pouze 20 %. Granty se tak – pokud by měly být nahrazeny pobídkou – v důsledku jeví jako výhodnější.²⁴³

Z pohledu SFKMG by pobídky takto hypoteticky fungovat mohly, současný systém to ale neumožňuje. Zavést by je musely ze své úrovně jednotlivé kraje z krajských rozpočtů. „Myslím si, že to bude složité, protože nemohou mít fondové hospodaření, jely by tudíž v režimu programu PPFPP v době Aporveru.“²⁴⁴ Jen státní instituce typologicky jako je SFKMG může peníze převádět do dalších let, na regionální úrovni to nejde, musí se řídit fiskálním rokem.

Dále je nutno hledět na limit maximální výše veřejné podpory, projekt nesmí v rámci finančního plánu přesáhnout více než 50 nebo 60 % a zavedení pobídek na regionální úrovni by se poté mohlo v důsledku vylučovat s pobídkou při SFKMG.

²⁴⁰ Tamtéž.

²⁴¹ Tamtéž.

²⁴² Tamtéž.

²⁴³ Petr Ostrouchov. Interview. Praha, 1. 6. 2020.

²⁴⁴ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

„Stalo se nám, že jsme projektu nemohli dát celou pobídku, protože svými zdroji tuto výši veřejné podpory převyšoval.“²⁴⁵

Obrázek č. 6 – Filmové pobídky v ČR. Natáčení v regionech 2016 – 2019.²⁴⁶

Spolehlivost a předvídatelnost současného systému

SFKMG hodnotí spolehlivost a předvídatelnost také jako slabinu současného systému. SFKMG prezentuje systém politikům především jako nástroj zaměstnanosti a podpory odběru služeb (hotelů) a cestovního ruchu. *„Když pobídky fungují, je to i obrovská PR, potom tudíž vlády vnímají systém pobídek dobře.“²⁴⁷*

Možnost dohodnout se na alokaci objemu finančních prostředků např. na 2 roky dopředu je dáno střednědobými výhledy, které jsou plánované na 3 roky dopředu. V tomto procesu SFKMG ohlašuje požadovanou alokaci na pobídky vládě, jde nicméně o nezávazný proces v průběhu delších jednání.

„Částka 800 milionů korun se nám vždy propisuje do dalšího roku, říká se tomu směrná čísla. Problém je ve chvíli, kdy chceme částku navýšit. ... Každé 3 roky musíme toto směrné číslo začít s vládou debatovat a navyšovat. V momentě, kdy přijde [jakákoliv krize, změna], je to kolonka, o které se začne jednat. Ve státním rozpočtu jsou mandatorní výdaje – důchody, mateřské, rodičovské a další druhy dávek a ty mají přednost, nesmějí se jako kritická infrastruktura zhroutit. Film do této kategorie nepatří.“²⁴⁸

SFKMG bude například nyní, v době krize covid-19 usilovat o pozornost např. s nano-vlákny. Ty jsou v kolonce kritická infrastruktura a z pohledu vlády mohou být vytyčeny jako priorita.²⁴⁹

6.3 Model navrhovaný SFKMG a dopad krize covid-19

V roce 2019 prezentoval SFKMG na KVIFF tři možné scénáře vývoje pobídkového systému v ČR. První scénář pracoval s ročními prostředky 800

²⁴⁵ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

²⁴⁶ Viz. Přílohy práce

²⁴⁷ *Tamtéž.*

²⁴⁸ *Tamtéž.*

²⁴⁹ *Tamtéž.*

milionů Kč a sazbou vratky 20 % a byl vyhodnocen jako cesta úpadku českého filmového průmyslu. Scénář druhý měl alokovanou stejnou částku (800 mil. Kč) při vyšší sazbě vratky, 25 % a SFKMG jej hodnotil jako cestu, jež povede k méně zahraničním investicím v ČR. Scénář třetí prezentoval 25% sazbou a adekvátní navýšení finančních prostředků (bez konkrétního návrhu). Tato cesta by vedla k nárůstu přílivu zahraničních investic a současně rozvoji českého filmového průmyslu.²⁵⁰

„Letos se měl změnit systém roční alokace tak, aby nebylo možné vyčerpat roční částku, a mělo dojít ke zvýšení %. Jak to bude teď, v době koronavirové a po jejím působení, je ve hvězdách. Nicméně v SFKMG finišujeme podklady pro vládu na zvýšení, protože je nabíledni, že by ekonomice pomohlo více zahraničních investic. Není tedy zatím zavrženo, že k zefektivnění systému letos dojde.“²⁵¹

Krise covid-19 sice způsobila na několik týdnů zastavení výroby, SFKMG však příjem pobídkových žádostí nezastavil s cílem posbírat žádosti o registrace, a poté dle toho mohl zajistit alokaci prostředků od ministryně financí, Aleny Schillerové (ANO). *„Stále je tedy nyní možné žádat o registraci projektu a ve chvíli, kdy částku [dostupných prostředků] překročíme, budeme přerušovat řízení.“²⁵²* Vláda v současné situaci chápe, že podpora zaměstnanosti bude po několika týdnech, kdy ekonomika stagnovala, zásadní. SFKMG proto pobídkový model nyní prezentuje vládě především jako nástroj podpory zaměstnanosti.

Většina přerušovaných projektů se zpět do ČR vrací v polovině června.²⁵³ Pro projekty, kterých se krize covid-19 dotkla nyní, a nedošlo k ukončení výroby a odevzdání auditu, SFKMG 26. 3. 2020 vyzval všechny příjemce pobídek, *„...kteří mají problém s doručením výstupů na Fond (např. závěrečné zprávy, vyúčtování, hlášení o obchodních výsledcích atd.) z důvodu, že nemají zřízenou datovou schránku nebo nejsou aktuálně výstup přes datovou schránku z objektivních důvodů schopni odevzdat, aby komunikovali s administrátory podpor.“²⁵⁴*

²⁵⁰ Helena Bezděk Fraňková. *Filmové pobídky 2019* [nepublikovaný příspěvek]. Prezentace SFKMG na KVIFF 2019. Karlovy Vary, 30. 6. 2019.

²⁵¹ Pavlína Žipková. Interview. Praha, 1. 4. 2020.

²⁵² Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

²⁵³ *Tamtéž.*

²⁵⁴ Státní fond kinematografie. *SOUČASNÝ STAV ČESKÉHO AUDIOVIZUÁLNÍHO PRŮMYSLU A AKTIVITY FONDU* [online]. 4. 5. 2020 [cit. 2020-06-09]. Dostupné z:

Komplikace SFKMG řeší se strategií: operativně a hlavně konstruktivně. „Některé projekty měly v rozhodnutí deadline, do kdy musí být vyúčtovat a dokončit se. ... Rozhodli jsme se, že nemá smysl žádat o změnu rozhodnutí a jeho podmínky budeme upravovat podle podané žádosti o změnu, až budou realizátoři projektu vědět přesně, kam a jak se jejich projekt posune, změní atd.“²⁵⁵

Dlouhodobější výhled situace v souvislosti s covid-19 by mohl směřovat k přesunutí dalšího objemu výroby směrem do ČR primárně ze západních zemí EU.

„Toto se týká především velkých online vysílacích platforem. Ve Spojených státech se vzhledem k současné situaci lavinovitého šíření Covid-19 začne točit v řádech měsíců po ČR, z čehož také plyne patrná výhoda pro nás. Na druhou stranu je víceméně jasné, že se u části filmařů a zejména tzv. A-list actors markantně snížila ochota k vycestování z domova, k zaoceánským respektive dlouhým letům a k dlouhodobému natáčení na lokacích, do kterých je nutné se dočasně relokovat, z obavy o zdraví nakažením Covid-19. Souhrnně řečeno v prvních měsících po restartu natáčení bude ČR ve výhodě, ale po spuštění natáčení v LA (které je naším cílovým trhem) a zejména pokud stát Kalifornie zefektivní svůj pobídkový systém a bude trvat neochota vycestovat a nezvýší se české filmové pobídky, můžeme pocítit citelnou ztrátu zakázek z tohoto trhu.“²⁵⁶

SFKMG je nyní v jednání s Andrejem Babišem o dalším navýšení finančních prostředků o 500 milionů Kč, toto však nejprve musí projít schválením vlády. „Materiály pro toto jednání nyní připravujeme.“²⁵⁷

Cílem SFKMG je v současné době alokovat na pobídkový systém 1,3 mld. Kč ročně a zvýšit procento sazby z 20 % na 25 % vratky z uznatelných nákladů – tedy třetí scénář prezentovaný na KVIFF 2019.

Pokud by na podzim došlo k druhé vlně pandemie covid-19, Helena Bezděk Fraňková se přiklání k podpoře systému „Chytré karantény“, aplikaci e-rouška.

<https://fondkinematografie.cz/proc-je-zasadni,-abychom-co-nejrychleji-znovu-otevrel-i-kina-a-zahajili-nataceni.html>.

²⁵⁵ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

²⁵⁶ Pavlína Žipková. Interview. Praha, 1. 4. 2020.

²⁵⁷ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

„Poté by se zavírala jen ohniska, nikoliv plošně celá republika, kraj.“²⁵⁸ Nemuselo by tedy dojít k celostátního omezení výroby AVD. Data z mobilních telefonů systém soustřeďuje po odeslání na vyhodnocujícím pracovišti, a to posílá uživateli zpět informaci, kdy a kde se dotyčný potkal s nakaženým. „Ale pozor, je to vnímáno u nás více jako sledování, a proto si to většina lidí nebude instalovat.“²⁵⁹

²⁵⁸ Helena Bezděk Fraňková. Interview. Praha, 4. 6. 2020.

²⁵⁹ *Tamtéž.*

7. Hranice pobídkového systému

V závěru práce považuji za důležité shrnout úvahu nad hranicí čerpání pobídkového systému. Na základě získaných informací můžeme „trojčlenkou“ výše pobídkové sazby – alokované prostředky – kapacita průmyslu dojít k rozvaze o kapacitním stropu celého systému. Každá země dle této rozvahy pojme v rámci pobídkového systému pouze určitý objem výroby AVD a pobídkový systém musí být v perspektivě uvažování o pobídce jako o dlouhodobějším investičním a funkčním nástroji zastropován.

SFKMG v minulosti zadal studii o českém pobídkovém systému v podobě kvantitativní ekonomické analýzy ukazující jeho možnosti, studie však nedopadla dobře a přinesla jen dílčí výsledky, se kterými nicméně SFKMG pracuje.²⁶⁰

Helena Bezděk Fraňková uvedla, že současné nastavení 1,3 mld. Kč při sazbě 20 % kapacitně pokryje současnou poptávku natáčení v ČR. *„To, kdy budou prostředky vyčerpané, určuje také typologie projektů, které přijdou.“*²⁶¹ Více velkorozpočtových projektů od Netflix či Amazon poté v důsledku znamená méně prostředků pro větší počet menších projektů. *„Velký projekt sebere velkou alokaci prostředků na dlouhou dobu.“*²⁶²

Při sazbě 25 % by ideální výše alokovaných prostředků měla být 1,8 mld. Kč. Kapacitně se bude každé 3 roky průmysl zvětšovat, budeme mít více filmových profesionálů.²⁶³ *„Kolik máte maskérských posádek, které můžete dát ve stejnou chvíli vedle sebe?“*²⁶⁴ Dále vše závisí na kapacitách Barrandov Studios a také na reálných kapacitách Prahy, kde obvykle většina zahraničních natáčení probíhá. Kapacity se nicméně liší podle typu AVD (jiný je typ výroby hraného vs. animovaného filmu).²⁶⁵

Pokud by došlo k prudkému zvýšení sazby a alokovaných prostředků, počet filmových profesionálů nebude dostačující. To by mohlo v důsledku vést

²⁶⁰ Interview s Helenou Bezděk Fraňkovou. Praha, 12. 6. 2020.

²⁶¹ *Tamtéž.*

²⁶² *Tamtéž.*

²⁶³ *Tamtéž.*

²⁶⁴ *Tamtéž.*

²⁶⁵ *Tamtéž.*

k degradování filmových profesí a kvality jejich práce – a to je hranice, za kterou SFKMG jít nechce a nevidí v ní smysl.²⁶⁶

*„Kapacity pobídek jsou vyčerpateľné, protože lidské zdroje jsou omezené.“*²⁶⁷ Dlouhodobější strategií ČR by mohlo být vzdělávání filmových profesionálů tak, aby se jejich kapacity navýšili. Systém by poté mohl v delším časovém horizontu zvýšit hranice svého čerpání.

Nadto je důležité držet se původního smyslu pobídek, tedy investičního nástroje s multiplikačním efektem, jenž měl být dimenzován pro obohacení systému, nikoliv s cílem způsobit státnímu rozpočtu ztrátu či fungovat v rovnovážném stavu „od nuly k nule“.

²⁶⁶ Interview s Helenou Bezděk Fraňkovou. Praha, 12. 6. 2020.

²⁶⁷ Petr Ostrouchov. Interview. Praha, 1. 6. 2020.

Závěr

Téma filmových pobídek je velmi komplikované a rozsáhlé, vydalo by na delší text v rozsahu doktorandské práce a několika studií. Je nutné nahlížet jej jednak z ekonomické perspektivy nástroje s určitým smyslem a původním záměrem, tak z pohledu producentů, pro které významně ovlivňuje podmínky jejich tvorby (ceny a dostupnost filmových profesionálů) a je při tom důležitým nástrojem financování AVD (jako důležité vnímám jeho pochopení a rozlišení producenty od filmové dotace); a z perspektivy SFKMG, jenž pobídky zastřešuje a mezi státem a filmaři funguje jako komunikační prostředník.

Složitost tématu jsem pochopila také na základě rozhovorů s Helenou Bezděk Fraňkovou, které vedly k mému pochopení, kolik rovin a faktorů do nastavení systému vstupuje a jak zásadní je rozumět systému státního financování a významu politického jednání a jeho zákulisí, které možnosti SFKMG pro vyjednávání podmínek a změn určují. Nic v ČR nebude fungovat pružně, zásadní roli hraje vládní personální stabilita, odborná gramotnost politiků, včetně snížení přemíry státní byrokracie.

Záměr uskutečnit rozhovory s větším počtem vybraných filmových profesionálů zkomplikovala krize covid-19. Ta se ve výsledku dotkla celé ekonomiky a života každého z nás, včetně chodu filmového průmyslu. Věřím, že se SFKMG podaří obhájit v této obtížné době smysl pobídek a že faktor „zaměstnanosti“ bude vládní politiky motivovat k podpoře systému a SFKMG bude moci pokračovat v plánu navýšení sazby (25 %) spolu s výší alokovaných prostředků (1,3 mld. Kč), čímž v důsledku, věřím, lokální ekonomiku i v této době pomůže oživit. Na příjmové straně se může vrátit až 150 % sumy, ačkoliv je roztroušena mezi různá odvětví a v dlouhém časovém horizontu.

Domnívám se, že pobídkový systém je primárně nástrojem určeným pro zahraniční produkce, a to je také důvodem, proč byl zavedený. V tomto důsledku mohou nástroj využívat také lokální producenti pro svá AVD. Tím, že se sama pohybují v producentenském prostředí, vnímám možnost využít nástroj pobídky k financování vlastního AVD jako velmi užitečný.

ČR patří na pobídkové mapě k důležitým hráčům a filmový průmysl zde má dlouhou tradici. Z pohledu konkurenceschopnosti je systém nastaven směrem k producentům zatím stále dobře – je garantovaný státem, většina českých

producentů pobídku jako nástroj financování svých filmů využívá a dosáhne na ni. Systém nadto producentům dává prostředky v „cashové“ podobě, a to je dle mého názoru velký benefit (například oproti zemím se systémem tax shelter).

SFKMG by mohl více směrem k producentům prezentovat a komunikovat změny a aktuální informace. Předvídatelnost systému je z pohledu dostupnosti informací směrem k producentům závislá právě na SFKMG. Bylo by například zajímavé pobídky prezentovat v rámci krátkodobé koncepce SFKMG (nebo v koncepci podobné). Producenti by ocenili zjednodušení celého systému. Dle SFKMG je systém jedním z nejjednodušších v EU – kulturní test je zaveden především kvůli EU, žádost o registraci pomáhá SFKMG vidět, kolik peněz musí projektu alokovat, žádost o pobídku je vázaná na audit projektu.²⁶⁸ Dle Heleny Bezděk Fraňkové je systém doplněn o další prvky především proto, aby pomáhal kontrole a správnému nastavení, vychází z mezer, které se v procesu ukázaly jako nebezpečné pro zneužití nástroje pobídky.²⁶⁹

Výzkum realizovaný mezi producenty mi přinesl jedno zásadní zjištění – producenti by měli více vidět do struktur státního financování, aby pochopili proces obhajování pobídky SFKMG s politiky a tím pádem pochopili možnosti/nemožnosti nastavení systému. V tomto smyslu by bylo zajímavé, pokud by se SFKMG, APA a dalším filmovým institucím/sdružením podařilo filmaře v této problematice více edukovat a také je motivovat, proč je důležité systém znát. Domnívám se, že obraz smysluplnosti pobídky bychom jako filmařská obec měli vytvářet všichni, nikoliv SFKMG, protože jen takto je možné postupně zvýšit povědomí o tom, jak důležitý nefilmový (záměrně používám slovo nefilmový) investiční nástroj pobídky je, a jeho smysl by měla více chápat i široká veřejnost (k tomu můžeme přispět postupně všichni).

Filmové pobídky jsou v dlouhodobém horizontu zásadní pro udržení konkurenceschopnosti filmového průmyslu ČR s EU a dalšími trhy – systém by měl být otevřený a flexibilní, reagovat na aktuální trendy a směřovat k větší spolehlivosti. Vedle investičního nástroje je také hybatelem rozvoje filmového průmyslu (jde o spojené nádoby), přináší nové know-how a technologie a pomáhá propagovat dobré jméno ČR v zahraničí.

²⁶⁸ Interview s Helenou Bezděk Fraňkovou. Praha, 4. 6. 2020.

²⁶⁹ *Tamtéž.*

Seznam odborné literatury a dalších pramenů

AUDIOVIZUÁLNÝ FOND. *Program 2.3. Podpora návštěvnosti na slovenské kinematografické diela*. [online]. AVF.sk. [cit. 2020-06-12]. Dostupné z: http://www.avf.sk/support/structure2020/program_2_2020.aspx.

BARRACLOUGH, Leo. *Hungary Raises Production Incentive From 25% to 30% (EXCLUSIVE)*. [online]. 18. 7. 2018. [cit. 2020-06-12]. Dostupné z: <https://variety.com/2018/film/news/hungary-production-incentive-1202876509/>.

Hungarian Cast and Crew of 'Red Sparrow' Helped Spy Thriller Take Flight. [online]. 2. 11. 2017. [cit. 2020-06-12]. Dostupné z: <https://variety.com/2017/artisans/spotlight/jennifer-lawrence-1202605047-1202605047/>.

CROLL, Ben. *Government Mandated Tax Shelter Boosts Belgian Film Industry* [online]. 20. 5. 2017 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: <https://variety.com/2017/film/global/government-mandated-tax-shelter-boosts-belgian-film-biz-1202434895/>.

CZECH FILM COMMISSION. *Filmografie*. [online]. [cit. 2020-06-14]. Dostupné z: https://filmcommission.cz/cs/?s=Německo&post_type=film&pag=15.

ČTK. *Filmaři získají od vlády dalších 500 milionů korun na pobídky* [online]. 13. 11. 2019 [cit. 2020-02-22]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/filmari-ziskaji-od-vlady-dalsich-500-milionu-korun-na-pobidky/1820457>.

Filmové pobídky loni přinesly do ČR rekordních devět miliard Kč [online]. 17. 2. 2020 [cit. 2020-03-22]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/filmove-pobidky-loni-prinesly-do-cr-rekordnich-devet-miliard-kc/1855474>.

Nedokončený velkorozpočtový film Poslední z Aporveru se bude dražit v dubnu [online]. 31. 1. 2020 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/kultura/nedokonceny-velkorozpocetovy-film-posledni-z-aporveru-se-bude-drazit-v-unoru.A200131_141046_In_kultura_rkj.

ČT24. *Stát přestal nabízet filmové pobídky. Zahraniční produkce mají zájem, ale došly peníze* [online]. 30. 7. 2019 [cit. 2020-02-22]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2882528-stat-prestal-nabizet-filmove-pobidky-zahranicni-produkce-maji-zajem-ale-dosly-penize>.

DOČEKAL, Radomír. *Investiční pobídky pro filmový průmysl. Proč podporovat filmový průmysl?* Cinepur [online]. 2006, roč. 47. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <http://cinepur.cz/article.php?article=1103>.

E15. *Slavný producent Andy Vajna udělal Budapešť novou továrnou na hollywoodské sny* [online]. 11. 2. 2017. [cit. 2020-06-06]. Dostupné z:

<https://www.e15.cz/magazin/slavny-producent-andy-vajna-udelal-budapest-novou-tovarnou-na-hollywoodske-sny-1328379>.

ERBEN, Petr. Interview. Praha, 3. 6. 2020.

EVANS, Chris. *Slovakia cash rebate will rise to 33%*. [online]. 7. 10. 2019 [cit. 2020-06-12]. Dostupné z: <https://www.screendaily.com/news/slovakia-cash-rebate-will-rise-to-33/5143564.article>.

FRAŇKOVÁ BEZDĚK, Helena. *Filmové pobídky 2019*. [nepublikovaný příspěvek] Prezentace SFKMG na KVIFF 2019. Karlovy Vary, 30. 6. 2019.

Interview. Praha, 4. 6. 2020.

Interview. Praha 11. 6. 2020.

Interview. In: Česká televize. *Nevím, neznám, neumím odpovědět - filmařům nabízíme nestabilitu* [online]. 24. 10. 2012 [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1138732-nevim-neznam-neumim-odpovedet-filmarum-nabizime-nestabilitu>.

GREENBERGTRAURIG. Guide to German Film Subsidies. [cit. 2020-06-10].

HANZLÍK, Jan. Interview. Praha, 6. 3. 2020.

HEMELS, Sigrid. *Tax Incentives for the Audio Visual Industry*. In: *Tax Incentives for Creative Industries*. Berlin, Germany: Springer. 2017, s. 137–174.

HESSOVÁ, Barbara. Interview. Bratislava, 12. 6. 2020.

HRUBÝ, Tomáš. Interview. Praha, 3. 6. 2020.

KONEČNÝ, Jiří. Interview. Praha, 1. 6. 2020.

KRÁLOVÁ, Magdalena. Interview. IN: *Filmový průmysl v Česku se může propadnout o pětasedmdesát procent* [online]. 20. 3. 2020 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/kultura/filmy-serialy/clanek/filmovy-prumysl-v-cesku-se-muze-propadnout-o-petasedmdesat-procent-40317394?fbclid=IwAR0URknPPTzDH-tXHsLW2qO0d9V2eooF3G0rIpNkOIAI1N-LbqYi4iRJizo>.

KRISTEN, Vojtěch. *Boj o filmové pobídky. Pokud nevzrostou, hrozí odchod produkcí Netflixu či Amazonu* [online]. 3. 11. 2019 [cit. 2020-02-22]. Dostupné z: <https://www.info.cz/cesko/boj-o-filmove-pobidky-pokud-nevzrostou-hrozi-odchod-produkci-netflixu-ci-amazonu-43473.html>.

KŘIVÁNEK, Tomáš. *Komparace systému filmových pobídek ČR s vybranými evropskými státy: Irsko, Maďarsko*. Bakalářská práce. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta podnikohospodářská, Arts Management, 2018.

KUCHYNKOVÁ, Marta. Interview. Praha, 11. 6. 2020.

MEZA, Ed. *Germany Expands Rebate System for VFX Sector*. [online]. 18. 10. 2018. [cit. 2020-06-12]. Dostupné z: <https://variety.com/2018/film/news/germany-rebates-expanded-vfx-1202982921/>.

MICHLOVÁ, Veronika. Interview. Praha, 6. 3. 2020.

MILLA, J. T. FONTAINE, G. KANZLER, M. *Public Financing For Film And Television Content. The State Of Soft Money In Europe*. [e-book]. Strasbourg, France: European Audiovisual Observatory, 2016.

MINISTERSTVO KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY.

Novela zákona o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie [online]. S.13 [cit. 2020-03-01]. Dostupné z:

https://www.mkcr.cz/assets/stare_prilohy/zpravodajstvi/zpravy/Podrobne-informace-SFK-k-novele-zakona-o-audiovizualnich-dilech-a-podpore-kinematografie-.pdf.

Podrobné informace SFK k novele zákona o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie. [online]. [cit. 2020-06-06]. Dostupné z:

https://www.mkcr.cz/assets/stare_prilohy/zpravodajstvi/zpravy/Podrobne-informace-SFK-k-novele-zakona-o-audiovizualnich-dilech-a-podpore-kinematografie-.pdf.

Strategie konkurenceschopnosti českého filmového průmyslu 2011 - 2016.

In: *Ministerstvo kultury České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo kultury České republiky, 2010, Listopad 2010 [cit. 2020-02-20]. Dostupné z:

https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/strategie-konkurenceschopnosti-ceskeho-filmoveho-prumyslu-2011-2016_1-1552.pdf.

MRÁZKOVÁ, Pavla. Interview. Praha, 20. 3. 2020.

NADACE NEZISKOVKY. *05/2004 Daňové asignace – přínos, či riziko?* [online]. [cit. 2020-06-13].

Dostupné z:

https://www.neziskovky.cz/clanek/852/projekty_530_533/nezobrazovane-clanku_knihovna_archivcz/052004-danove-asignace---prinos-ci-riziko/.

NATIONAL FILM INSTITUTE HUNGARY. *Hungarian Tax Rebate for Film Productions*. [online]. 19. 12. 2016. [cit. 2020-06-11]. Dostupné z:

<https://nfi.hu/en/industry/hungarian-tax-rebate-for-film-productions>.

OLSBURG, Jonathan. BARNES, Andrew. *Impact analysis of fiscal incentive schemes supporting film and audiovisual production in Europe* [online]. European Audiovisual Observatory, Prosinec 2014 [cit. 2020-02-22]. Dostupné z:

<https://rm.coe.int/impact-analysis-of-fiscal-incentive-schemes-supporting-film-and-audiovis/16808e4506>.

OLSBURG SPI. *Global Incentive Index 2019*. [cit. 2020-06-11].

OSTROUCHOV, Petr. Interview. Praha, 1. 6. 2020.

PENEZE, Zane. *Latvia Increases Budget for Incentives in 2019*. [online]. 23. 1. 2019. [cit. 2020-06-10]. Dostupné z: <https://www.filmneweurope.com/news/latvia-news/item/117513-latvia-increases-budget-for-incentives-in-2019>.

PROKEŠ, Martin. Interview. Praha, 1. 6. 2020.

RAABOVÁ, Tereza. *Multiplikační efekty kulturních odvětví v české ekonomice* [online]. Studie pro MK ČR. Brno: Masarykova univerzita, Institut umění. 2010. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1456/jaro2016/MPV_EKKU/um/Raabova_multiplikacni-efekty-2010.pdf.

RITMAN, Alex. *U.K. Film Production Incentives Rise to 25 Percent Across Board*. [online]. 21. 8. 2015. [cit. 2020-06-10]. Dostupné z: <https://www.hollywoodreporter.com/news/uk-film-production-incentives-rise-816737>.

SLOVAK FILM COMMISSION. *SLOVAKIA RAISES CASH REBATE TO 33%* [online]. 9. 10. 2019 [cit. 2020-03-22]. Dostupné z: <https://www.filmcommission.sk/news/slovakia-raises-cash-rebate-to-33/>.

STANÍKOVÁ, Daniela. Interview. Praha, 23. 4. 2020.

STÁTNÍ FOND KINEMATOGRAFIE. *Strategie a cíle filmových pobídek*. [cit. 2020-06-08].

ARCHIV – PFPF. *Evaluace zpracované EEIP, a.s.* [online]. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/filmove-pobidky/program-podpory-filmoveho-prumyslu.html>.

EVIDENCE [online]. [cit. 2020-03-14]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/evidence/>.

Státní fond kinematografie. *Filmové pobídky 2019*. [cit. 2020-06-14].

Novela zákona o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie [online]. S.13 [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/assets/stare_prilohy/zpravodajstvi/zpravy/Podrobne-informace-SFK-k-novele-zakona-o-audiovizualnich-dilech-a-podpore-kinematografie-.pdf.

Novela zákona o audiovizuální [online]. [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/legislativa/novely/design_elektronicke_verze_korektura_FIN.pdf.

PROGRAM PODPORY FILMOVÉHO PRŮMYSLU [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/ppfp/program-podpory-filmoveho-prumyslu.pdf>.

Průvodce žadatele o filmovou pobídku dle platné právní úpravy [online]. [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/Honza/Pobidky/Průvodce_žadatele_filmové%20pob%C3%ADdky.pdf.

REGISTRACE [online]. [cit. 2020-03-14]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/registrace/>.

SOUČASNÝ STAV ČESKÉHO AUDIOVIZUÁLNÍHO PRŮMYSLU A AKTIVITY FONDU [online]. 4. 5. 2020 [cit. 2020-06-09]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/proc-je-zasadni,-abychom-co-nejrychleji-znovu-otevrel-i-kina-a-zahajili-nataceni.html>.

Statut Státního fondu kinematografie [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/Honza/Změna%20Statutu%20Státn%C3%ADho%20fondu%20kinematografie%20ze%20dne%203.%20května%202017.pdf>.

USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ze dne 19. října 2009 č. 1304 k návrhu Programu podpory filmového průmyslu [online]. 19. 10. 2009 [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/ppfp/usneseni-vlady-2009-1304-k-navrhu-ppfp.pdf>.

VYPLACENÍ FILMOVÉ POBÍDKY - JEDINÁ ŽÁDOST [online]. [cit. 2020-03-14]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/vyplaceni-filmove-pobidky-jedina-zadost.html>.

Výroční zpráva 2013 [online]. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/vyrocni-zprava-fond-kinematografie-2013.pdf>.

Výroční zpráva 2014 [online]. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/informace/Vyrocni_zprava_SFK_2014_v1.0.pdf.

Výroční zpráva 2015 [online]. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/informace/vyrocni%20zpravy/vyrocni_zprava_SFK_2015.pdf.

Výroční zpráva 2016 [online]. [cit. 2020-03-02]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/H/VZ/vyrocni_zprava_2016.pdf.

.

Výroční zpráva 2017 [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/H/vyrocni%20zpravy/Výroční%20zpráva_SFKMG%202017.pdf.

Výroční zpráva 2018 [online]. [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/fond/VZ%202018.pdf>.

TISKOVÁ ZPRÁVA – VYJÁDŘENÍ K PROJEKTU POSLEDNÍ Z APORVERU: Předání projektu Poslední z Aporveru k prošetření FÚ a Policií ČR [online]. 19. 5. 2014 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z:

https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/tiskove%20zpravy/Aporver_TZ_final.pdf.

TISKOVÁ ZPRÁVA - Zahraniční filmaři loni v ČR utratili 5 miliard korun. Proč ale nechtít šest nebo sedm? [online]. 4.10.2018 [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/fond/TZ/Zahraničn%C3%AD%20filmaři%20loni%20v%20ČR%20utratili%205%20miliard%20korun.%20Proč%20ale%20necht%C3%ADt%20šest%20nebo%20sedm.pdf>.

STRNAD, Pavel. Interview. Praha, 11. 5. 2020.

ŠMÍDMAJER, Miloslav. Interview. Praha, 4. 5. 2020.

Interview. Praha, 3. 6. 2020

THE HUNGARIAN TAX INCENTIVE REBATE FOR FILMS. Informational packet. [online]. [cit. 2020-06-12]. Dostupné z: <http://herosquared.com/wp-content/uploads/2019/02/Film-Rebate-for-films-in-Hungary-2019.pdf>.

TAUŠ, Viktor. Interview. Praha, 1. 6. 2020.

TIZARD, Will. *Poland's New Incentives Expected to Draw More Foreign Productions.* [online]. 7. 2. 2019. [cit. 2020-06-10]. Dostupné z: <https://variety.com/2019/film/spotlight/polands-new-incentives-expected-to-draw-more-foreign-productions-1203131258/>.

VANDAS, Martin. Interview. Praha, 3. 6. 2020.

VARIETY. *Aggressive Incentives Help Spain Remain Major Production Destination.* [online]. 28.9.2018. [cit. 2020-06-09]. Dostupné z: <https://variety.com/2018/artisans/production/spain-production-incentives-2-1202957497/>

VILNIUS FILM OFFICE. *Lithuanian 30% Tax Incentive Scheme is Now Active.* [online]. [cit. 2020-06-11]. Dostupné z: <https://filmvilnius.com/en/2019/04/10/lietuviu-lithuanian-30-tax-incentive-scheme-is-now-active/>.

VOURLIAS, Christopher. *Poland's Incentives Boost Productions Filming in the Country.* [online]. 7. 9. 2019. [cit. 2020-06-10]. Dostupné z: <https://variety.com/2019/film/news/1203322456-1203322456/>.

ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 250/2000 Sb.* [online]. [cit. 2020-06-13]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>.

Zákon č. 634/1992 Sb. [online]. [cit. 2020-06-13]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-634>.

ŽIPKOVÁ, Pavlína. Interview. Praha, 1. 4. 2020.

Interview. Praha, 13. 4. 2020.

Filmy a seriály

Avengers: Infinity War [film]. Režie A. Russo, J. Russo. USA: Marvel Studios, 2018.

Blade Runner 2049 [film]. Režie D. Villeneuve. USA: Columbia Pictures, Alcon Entertainment, 2017.

Black Panther [film]. Režie R. Coogler. USA: Marvel Studios, 2018.

Borgia [seriál]. Režie O. Hirschbiegel, P. Haïm, D. Walsh, M. Hüseyin. Francie, Německo, Česká republika, Itálie: Atlantique Productions, 2011-2014.

Captain America: Občanská válka. [film] Režie A. Russo, J. Russo. USA: Marvel Studios, 2016.

Carnival Row [seriál]. Režie R. Echevarria, T. Beacham. USA: Siesta Production, Legendary Television, Amazon Studios.

Colette [film]. Režie W. Westmoreland. USA, Velká Británie, Německo: Number 9 Films, Killer Films, Bold Films, 2018.

Das Boot [seriál]. Režie A. Prochaska, M. Glasner. Německo: Bavaria Film, 2018.

Der Überläufer (The Turncoat) [seriál]. Režie F. Gallenberger. Německo: Dreamtool Entertainment, 2020.

Drakula [seriál]. Režie S. Moffat, M. Gatiss. Velká Británie: Harswood Films, 2020.

Gravitace [film]. Režie Alfonso Cuarón. USA, Velká Británie: Heyday Films, Esperanto Filmoj, 2013.

Charité [seriál]. Režie S. Wortmann, A. Saul, Ch. Hartmann. Německo, Česká republika: MIA Film, UFA Fiction, 2017 – 2020.

Hanna [seriál]. Režie S. A. Smith. USA: NBC Universal, 2019 – 2020.

Heirs of the Night [seriál]. Režie D. Van Rooijen. Holandsko: Lemming Film, 2019.

Hra o trůny [seriál]. Režie: D. Benioff, D. B. Weiss. USA: Television 360, Grok! Television, Generator Entertainment, Startling Television, Bighead Littlehead, 2011 – 2019.

Magnezia [seriál]. Režie M. Bochniak. Polsko: Aurum Film, 2020.

Marco Polo [seriál]. Režie J. Rønning, E. Sandberg, A. Sakharov. USA: The Weinstein Company, 2014 - 2016.

Poslední z Aporveru [film]. Režie T. Krejčí. Česká republika. Prod. T. Krejčí, J. Košťál.

Psi nenosí kalhoty [film]. Režie J-P Valkeapaa. Finsko, Lotyšsko: Helsinki-Filmi, 2019.

Robin Hood [film]. Režie O. Bathurst. USA: Summit Entertainment, 2018.

Rudá volavka [film]. Režie F. Lawrence. USA: TSG Entertainment, Chernin Entertainment, 2018.

Rychle a zběsile 8 [film]. Režie F. Gary Gray. USA: Original Film, One Race Films, Perfect World Pictures, 2017.

Star Wars: Síla se probouzí [film]. Režie J. J. Abrams. USA: Walt Disney Pictures, 2015.

Strážci galaxie [film]. Režie J. Gunn. USA: Marvel Studios, 2014.

Teorie všeho [film]. Režie J. Marsh. Velká Británie: Working Title Films, 2014.

Terminátor: Temný osud [film]. Režie T. Miller. USA: Paramount Pictures, 2019.

Zloba – Královna černé magie [film]. Režie R. Stromberg. USA, Velká Británie: Walt Disney Pictures, Roth Films, 2014.

Přílohy

Příloha č.1 – Seznam respondentů

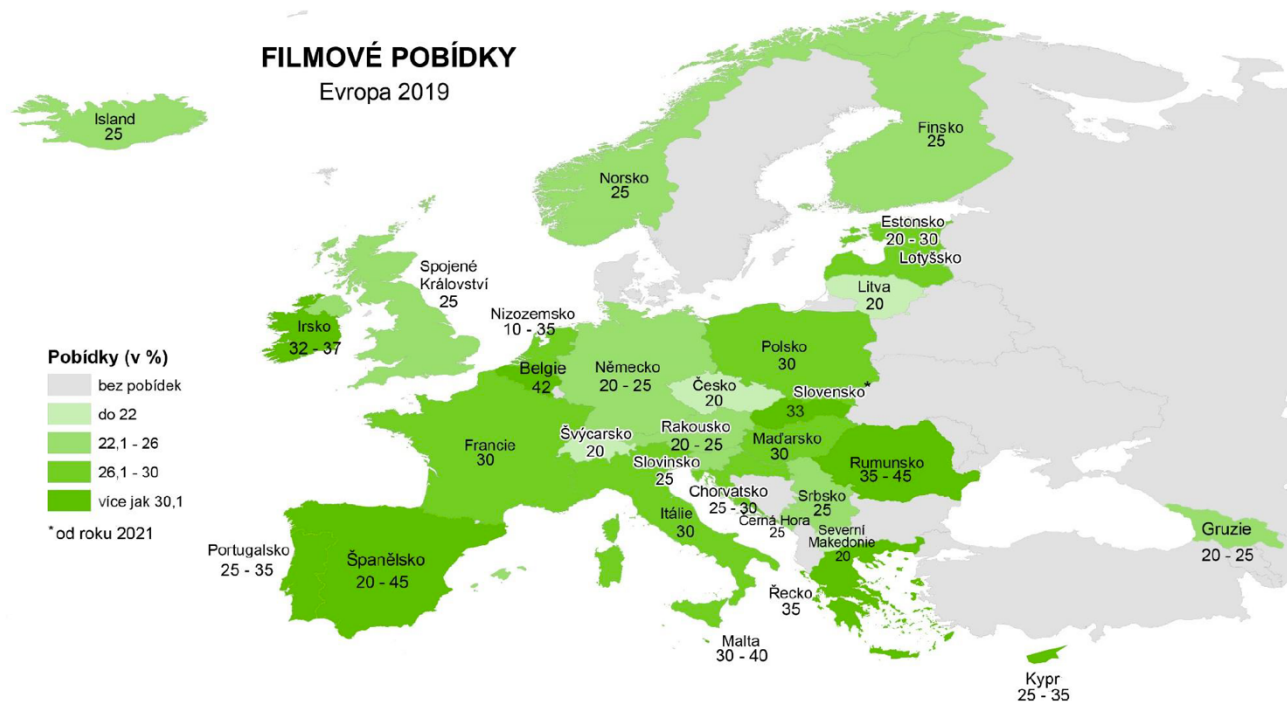
Tomáš Hrubý, Nut Produkce
Viktor Tauš, HEAVEN'S GATE
Miloslav Šmídmajer, Bio Illusion
Petr Ostrouchov, Advokátní kancelář Vyskočil, Krošlák a partneři
Jan Hanzlík, ekonom, VŠE
Jiří Konečný, Endorfilm
Daniela Staníková, MEDIA – Kreativní Evropa
Petr Erben, Logline Production
Veronika Michlová, filmová ekonomka
Martin Vandas, MAUR Film
Martin Prokeš, Dramedy Production
Pavel Strnad, Negativ

Příloha č.2 – Seznam výzkumných otázek

1. Jsou finanční stropy pro kvalifikaci o pobídku nastavené v ČR adekvátně ve vztahu k českým producentům a jejich AVD?
2. Bylo by pro vás výhodné, pokud bylo možné nechat si část filmové pobídky vyplatit před ukončením výroby AVD?
3. Je současná procentuální sazba pobídky v ČR nastavena dobře? Jaká by sazba měla být?
4. Jaký objem finančních prostředků by měl být vládou alokován na pobídky? Je objem prostředků alokovaný během posledních 3 let /800 milionů / dostačující?
5. Je současný model pobídek spolehlivý a předvídatelný?
6. Měly by být finanční prostředky alokované na pobídky určené na delší dobu dopředu? (tedy např. plán na dalších 5 let, s konkrétní roční alokací prostředků) Pomohlo by to i vám stran plánování financování vaší tvorby?
7. Mohl by v ČR fungovat model daňových pobídek – tax shelter?
8. Jak vnímáte nápad zavést pobídkový systém uznatelných nákladů také na krajské / regionální úrovni?
9. Co si myslíte o nástroji kulturního testu a jak ho hodnotíte v rámci českého pobídkového systému?
10. Jak hodnotíte prezentaci SFKMG pobídek směrem k české vládě? Jsou zástupci SFKMG úspěšní a jejich přístup hodnotíte pozitivně?
11. Jaký bude dopad krize Covid-19 na pobídky?

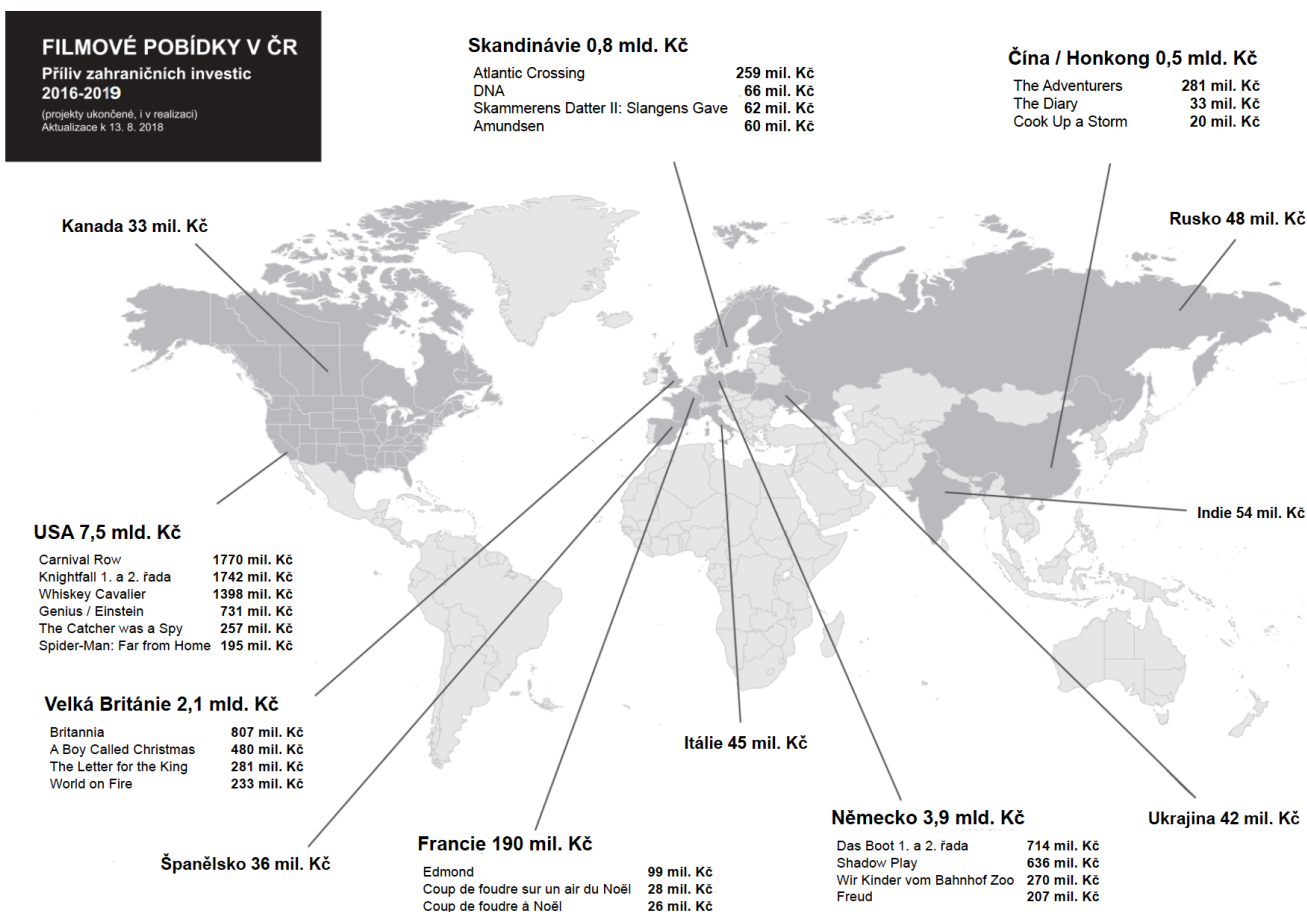
Obrázek č. 1 – Mapa pobídkové Evropy.²⁷⁰

Mapa pobídkové Evropy

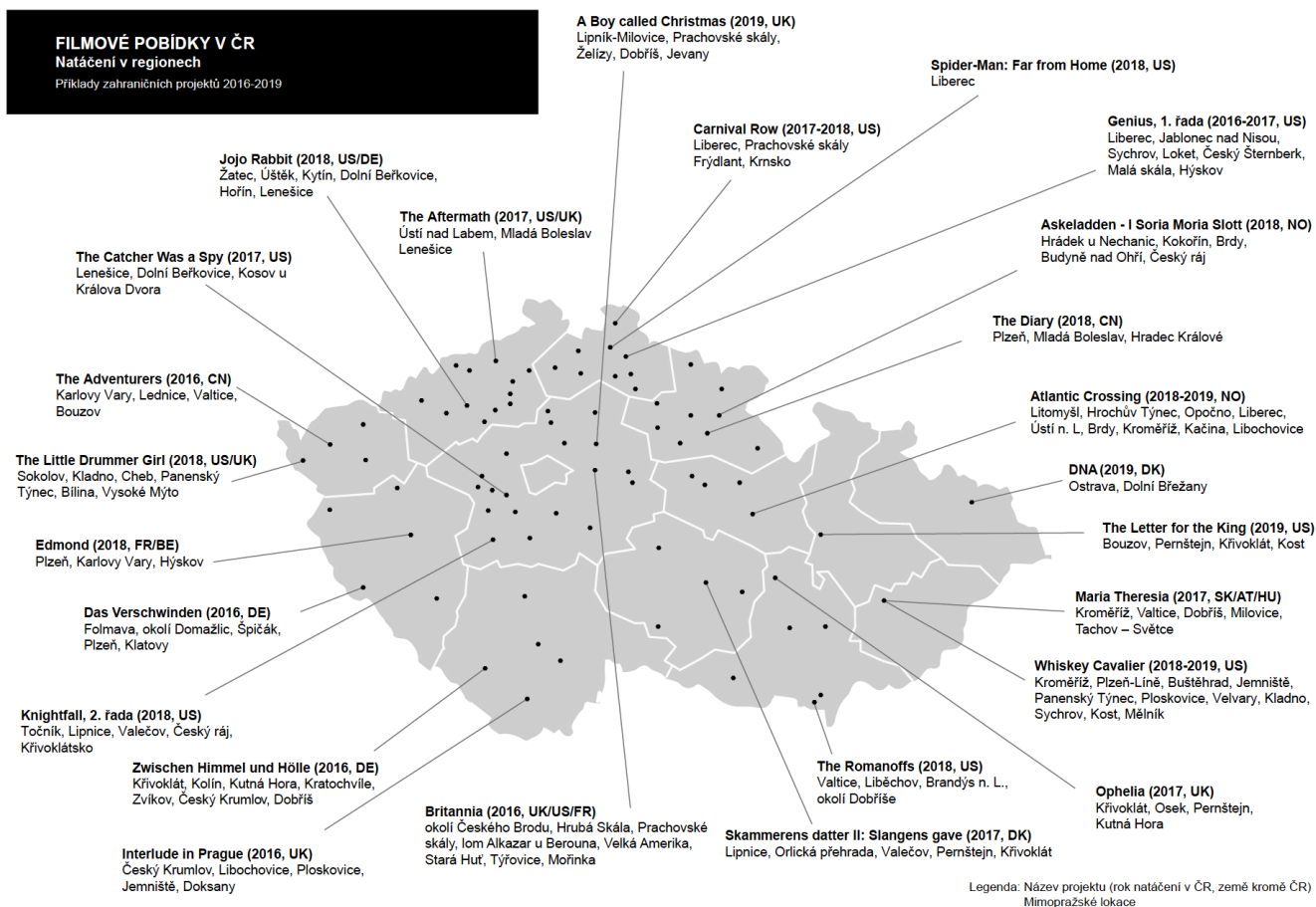
²⁷⁰ Státní fond kinematografie. *Filmové pobídky 2019*. [cit. 2020-06-14].

Obrázek č. 3 – Filmové pobídky v ČR. Příliv zahraničních investic 2016 – 2019.²⁷¹

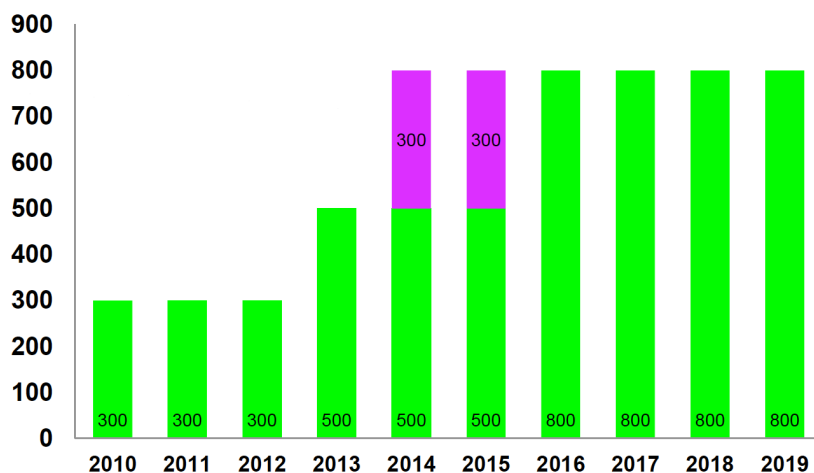
²⁷¹ Státní fond kinematografie. *Filmové pobídky 2019*. [cit. 2020-06-14].

Obrázek č. 6 – Filmové pobídky v ČR. Natáčení v regionech 2016 – 2019.²⁷²

Graf č.1: Dotace ze státního rozpočtu účelově určená na filmové pobídky (mil. Kč).²⁷³

Dotace ze státního rozpočtu účelově určená na filmové pobídky (mil. Kč)

²⁷² Státní fond kinematografie. *Filmové pobídky 2019*. [cit. 2020-06-14].

²⁷³ Státní fond kinematografie. *Filmové pobídky 2019*. [cit. 2020-06-14].